

Dr. Stadler Johanna–Péteri Attila

HIVATALUNK NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉSI TEVÉKENYSÉGÉNEK FŐBB JELLEMZŐI 2010 MÁSODIK FELÉBEN

MAGYARORSZÁG KÉPVISELETE A SZELLEMI TULAJDON VILÁGSZERVEZETE KERETÉBEN FOLYÓ NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉSBN

A korábbiakhoz hasonlóan 2010 második felében is számos alkalommal képviselték a Magyar Szabadalmi Hivatal¹ munkatársai Magyarországot a Szellemi Tulajdon Világszervezete (*World Intellectual Property Organization, WIPO*) bizottságaiban, munkacsoportjaiban és jelentősebb rendezvényein.

Nyáron három munkacsoportos ülés is megrendezésre került: július elején a Madridi Rendszer Jogi Fejlesztésével foglalkozó Munkacsoport ülése, a hónap végén a Szellemi Tulajdon és a Genetikai Források, Hagyományos Tudás és Folklor Kormányközi Bizottság Ülésközi Munkacsoportjának ülése, augusztus végén pedig a Lisszaboni Rendszer Fejlesztésével foglalkozó Munkacsoport ülése.

Szeptember elején tartotta soron következő ülését a Program- és Költségvetési Bizottság. Képviseltük Magyarországot a szellemi tulajdon-védelmi hivatalok 2. nemzetközi szimpóziumán. Az őszi időszak egyik legjelentősebb eseménye volt a WIPO közgyűléseinek 48. sorozata.

Októberben tartották Genfben a Szabadalmi Jogi Állandó Bizottság 15. ülését, illetve az Új Növényfajták Oltalmára létrejött Nemzetközi Egyezmény (*Union for the Protection of New Varieties of Plants, UPOV*) bizottságainak és Tanácsának őszi ülészeit. Novemberben került megrendezésre a Védjegyek, Ipari Minták és Földrajzi Árujelzők Állandó Bizottságának 24. ülése, a Szerzői és Szomszédos Jogok Állandó Bizottságának 21. ülése és a Nizzai Unió Szakértői Bizottságának 21. ülése.

Az év vége sem telt el bizottsági ülések nélkül: decemberben tartották a Fejlesztés és Szellemi Tulajdon Bizottság 6. ülését, a Jogérvényesítéssel foglalkozó Tanácsadó Bizottság 6. ülését és a Szellemi Tulajdon és a Genetikai Források, Hagyományos Tudás és Folklor Kormányközi Bizottság 17. ülését.

A WIPO által Genfben kívül szervezett rendezvények közül megemlíthető a szeptemberben Jaltában, országmárka témában tartott interregionális szakértői ülés, a kis- és középvállalkozásokról rendezett római fórum, a jogérvényesítésről szóló prágai konferencia és a moszkvai interregionális szakértői találkozó.

¹ 2011. január 1-jétől kezdve új nevén Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala.

A Madridi Rendszer Jogi Fejlesztésével Foglalkozó Munkacsoport (Working Group on the Legal Development of the Madrid System for the International Registration of Marks) 8. ülése, (Genf, július 5–9.)

Az ülésen a hivatalt az Iparjogvédelmi Jogi Osztály vezetője képviselte.

Az ülésen a madridi rendszerben részes 44 szerződő fél (köztük az Európai Unió), megfigyelőként Irak, valamint hat nemzetközi szakmai szervezet képviseltette magát.

Az ülést a WIPO főigazgatója, *Francis Gurry* nyitotta meg, és beszámolt a madridi rendszerben az előző ülés óta bekövetkezett fejleményekről. Elmondta, hogy Libériának és Szudánnak a jegyzőkönyvhöz történő csatlakozásával a madridi rendszer jelenlegi 82 tagja közül immár csupán háromra vonatkozik kizárólag a megállapodás (Algéria, Kazahsztán és Tadzsikisztán). Tájékoztatta a munkacsoportot, hogy Izrael 2010. június 1-jével csatlakozott a jegyzőkönyvhöz, és reményei szerint az év során további csatlakozások is várhatók (Kolumbia és esetleg más latin-amerikai országok is, továbbá India). Örömmel adott hírt arról, hogy bár – a gazdasági válság hatásaként – az elmúlt években benyújtott nemzetközi bejelentések száma csökkenő tendenciát mutatott, az idei év során pozitív fordulat állt be: 9-10%-os növekedés volt tapasztalható. Megemlítette, hogy 25 további ország kezdte meg az oltalom megadásáról szóló értesítések küldését, illetve, hogy jelenleg a nemzetközi bejelentések 37%-át nyújtják be elektronikus úton.

Kiemelést érdemel, hogy a Nemzetközi Iroda Titkárságát az ülésen – a WIPO új munkatársaként – *Debbie Rønning* asszony képviselte, aki nemzeti küldöttként az ülésen tárgyalta norvég javaslatot előterjesztette. Ez a momentum sajátos színt adott az ülésnek, hiszen a Nemzetközi Iroda a norvég javaslattal szemben eddig határozottan szkeptikusnak mutatkozott.

A Nemzetközi Iroda részéről *Ernesto Rubio* ismertette az áruk és szolgáltatások megjelenésére szolgáló kifejezéseket tartalmazó adatbázis fejlesztésének állását. Beszámolt arról, hogy az adatbázis jelenleg mintegy 28 000 angol nyelvű kifejezést tartalmaz, megközelítőleg 20 000 esetben pedig a kifejezések francia és spanyol nyelvű fordítása is rendelkezésre áll. Amint az adatbázisban mindhárom nyelven rendelkezésre áll 30 000 kifejezés, a WIPO azt online hozzáférhetővé teszi. Ezzel egyidejűleg történik majd meg az előző ülésen ismertetett „*Madrid Filing Assistant*” szolgáltatás beindítása is.

A munkacsoport következő ülésére 2011. május végén kerül sor. Az ülés tárgya a Nemzetközi Iroda működésének egyszerűsítése terén nyitva álló lehetőségek, a korábbiakban előterjesztett svájci javaslattal kapcsolatban a Nemzetközi Iroda által elkészítendő tanulmány megvitatása, valamint a „central attack” körében felhalmozott információ megismerése lesz majd.

A Szellemi Tulajdon és a Genetikai Források, Hagyományos Tudás és Folklor Kormányközi Bizottság (Intergovernmental Committee on Intellectual Property and Genetic Resources, Traditional Knowledge and Folklore, IGC GRTKF) Ülésközi Munkacsoportjának (Intersessional Working Group, IWG) 1. ülése (Genf, július 19–23.)

A munkacsoport ülésén a hivatal részéről az Iparjogvédelmi Jogi Osztály vezetője vett részt.

Az IWG első ülésének tárgya a hagyományos kultúra/folklor kifejeződéseire vonatkozó rendelkezések tervezete volt.

Az IWG megválasztott új elnöke az ülés céljának elérése érdekében feszes időbeosztást készített, négy ülésnapra arányosan elosztva a tárgyalandó 11 cikket. Az IWG feladata ugyanakkor nem a szövegtervezetek elfogadása, hanem a döntéshozó szerv – az IGC GRTKF – számára nyújtott jogi és szakmai tanácsadás volt, konkrétan a szakértők által javasolt szövegtervezetek kidolgozása és benyújtása az IGC GRTKF számára.

Az egyes cikkek kapcsán lezajlott részletes vitaszakaszokat az IGC GRTKF legutóbbi ülésein is alkalmazott „élő szövegezés” kísérte, vagyis a Nemzetközi Iroda munkatársa folyamatosan, korrektúra formájában és a kivetítőn követhetően rögzítette az elhangzott javaslatokat és megjegyzéseket az előkészítő irat szövegében. Az egyes vitaszakaszok végén az ülés elnöke kisebb szövegezési csoportokat hozott létre oly módon, hogy az elhangzott javaslatok mérlegelése alapján 5-10 szakértőt személyesen felkért az adott cikkek tervezetének tökéletesítésére, megjelölve a csoport koordinátorát is. Ily módon sikerült elkerülni, hogy az IWG viszonylag nagy létszáma a szövegezési feladat teljesítésének megghiúsulását eredményezze.

A magyar EU-elnökségre tekintettel ki kell emelni, hogy a négy főből álló belga delegáció igen nagyfokú aktivitással töltötte be az ülés kapcsán felmerülő elnökségi feladatokat. Általában elmondható, hogy az EU az elmúlt években az IGC GRTKF munkája során visszatartó tényezőként lépett fel, és célja egyértelműen az e témában jelenleg előkészítés alatt álló nemzetközi egyezmények létrejöttének megakadályozása vagy legalábbis a fejlődő országok által igényelt főbb tartalmi elemek megkerülése és a tárgyalási folyamatok elhúzása volt. Az EU álláspontját a belga elnökség megbízhatóan képviselte, és ennek esetenként az ülés elnöke részéről „retorzió” volt a következménye (a felszólalás megszakítása, a szövegrészek törlésének indítványozása helyett konkrét alternatív javaslatok igénylése). Az ülés során a belga küldött nem az EU képviseletében szólalt fel, ugyanakkor a tagállamokat felszólalásai támogatására ösztönözte; ennek az igénynek leginkább az olasz és a francia szakértők tettek eleget. Az ülés elnöke által kijelölt szövegezési munkacsoportokban az EU-tagállamok szakértői – mindenki mástól eltérően – megfigyelőként vettek részt.

Az ülés legfőbb eredményét azok az új szövegezési tervezetek jelentették, amelyeket az előkészítő irat vitája alapján az ülés elnöke által kijelölt szakértőkből álló kisebb szövegezési csoportok készítettek. Ezeket a szövegeket az utolsó ülésnapon az IWG valamennyi tagja

számára rendelkezésre bocsátották, és miután az adott cikkek új tervezetét a szövegezési csoportok koordinátora röviden szóban is ismertette, a munkacsoport reflektált is azokra. Ennek kapcsán az IWG-nek nem volt feladata az, hogy az új szövegtervezetekről tárgyaljon, illetve azokat elfogadja – ez az IGC GRTKF szerepe. Az ülés elnökének szándéka az volt, hogy az elkészült új tervezetek módosításába az IWG ne bocsátkozzon bele; erre nem is került sor.

Az új szövegtervezetek számottevő előrelépést jelentenek az előkészítő irat szerinti állapothoz képest. A cikkek szövege lényegesen áttekinthetőbbé vált, számos ponton letisztultabb és pontosabb szövegezési megoldásokkal és az IGC GRTKF döntésének megfelelően választható alternatív opciókkal egészült ki a tervezet.

*A Lisszaboni Rendszer Fejlesztésével foglalkozó Munkacsoport [Working Group on the Development of the Lisbon System (Appellations of Origin)] 2. ülése
(Genf, augusztus 30–szeptember 3.)*

Az ülésen a hivatalt a Védjegy és Mintaoltalmi Főosztály helyettes vezetője képviselte. A munkacsoport ülését dr. Ficsor Mihály, a munkacsoport elnöke vezette.

Az ülést *Francis Gurry*, a WIPO főigazgatója nyitotta meg. Örömmel számolt be arról, hogy a Lisszaboni Megállapodás részes államainak köre az utóbbi években dinamikusan bővült, és Macedónia belépésével a rendszer már 27 tagot számlál. Kiemelte a munkacsoport első ülésének eredményeit, közöttük a végrehajtási szabályzat – később elfogadott – módosításának előkészítését. Kitért továbbá a rendszert érintően a WIPO legutóbbi informatikai fejlesztéseire. Végezetül megjegyezte, hogy a közgyűlés a munkacsoport mandátumát – a korábbi sikeres működésre való tekintettel – meghosszabbította.

A megnyitót követően a munkacsoport elnökének ismételten *dr. Ficsor Mihályt*, a hivatal jogi elnökhelyettesét választották meg. Az elnök két helyettesének a perui *Patricia Victoria Gamboa Vilolat* és az izraeli *Howard Polimert* választották.

A munkacsoport elsőként a Lisszaboni Megállapodás 2. cikkében szereplő eredetmegjelölés definícióját vizsgálta meg. A definíció lehetséges módosításának indoka többértű. Elsődlegesen a kevésbé szigorú követelményeket támaztó „földrajzi árujelző” definíció beillesztésének lehetőségét érinti, ami több, a megállapodás iránt potenciálisan érdeklődő állam igényével állna összhangban. Szintén a definíció témaköréhez kapcsolódik a nemzetközi szervezetek rendszerhez történő csatlakozásának biztosítása, továbbá az, hogy a határon átnyúló régiók ugyanarra az eredetmegjelölésre történő közös oltalomszerzése is az érintett cikk módosításával lenne megalapozható. Ugyanezen pont kapcsán merült fel a jó hírnév mint alternatív kritérium beillesztésének lehetősége az oltalom feltételei közé. A magyar delegáció hozzászólásában hangsúlyozottan az eredeti definíció megőrzése mellett érvelt azzal, hogy a meglévő mellett új definíció beillesztésétől Magyarország nem zárkózik el. A regionális rendszerek lehetséges csatlakozását a magyar küldöttség támogatásáról biztosí-

totta. Magyarország annak a véleményének is hangot adott, hogy a jóhírűség mint alternatív kritérium beillesztése hosszabb távon a rendszer felhígulásához vezethet. A regionális rendszerek csatlakozásának biztosítása általános támogatást nyert, akárcsak a határon átnyúló régiók közös bejelentési opciója is.

A Lisszaboni Megállapodás módosításának lehetséges jogi megoldásai közül a jogosulti szervezetek egyöntetűen egy, a Madridi Jegyzőkönyvhöz hasonló megoldást szorgalmaztak. Vitás kérdésként maradt fenn a jó hírnév mint alternatív kritérium és a földrajzi árujelző definíciójának beillesztése, valamint ennek jogtechnikai megoldása is. A résztvevők nem tiltakoztak a nem földrajzi névből álló eredetmegjelölés oltalmazhatósága ellen.

A munkacsoport a Lisszaboni Megállapodás 1. cikkének (2) bekezdésével kapcsolatban azt vizsgálta, hogy szükséges-e a származási országban keletkező oltalom követelményeit pontosítani. A részes államok, különösen Franciaország, Peru, Olaszország, Portugália, Algéria megfelelőnek tartották a jelenlegi szabályozást, és kifejezetten elleneztek, hogy például a származási országban tanúsító védjegyoltalom lehetne az oltalom alapja. Az elhangzott vélemények szerint az érdemi vizsgálatot a származási országban kell elvégezni, és a jelenlegi szabályozási keret kellően rugalmas jogértelmezést tesz lehetővé. A hozzászólók nem támogatták azt sem, hogy egyfajta mintajogszabályt alkossanak és tegyenek közzé azon országok számára, amelyeknél jelenleg nem létezik szabályozás a földrajzi árujelzők *sui generis* oltalmazására.

Az oltalom hatálya tárgyában a fő kérdés az volt, hogy a jelenlegi terminológia, a „visszaélés vagy utánzás” megfelelő védelmet eredményez-e a jogsértésekkel szemben, és milyen a részes államok gyakorlata e tekintetben. Franciaország álláspontja szerint a jelenlegi szabályozás nem nyújt megfelelő védelmet a visszaélésekkel szemben, ezért az oltalmat eltérő áruk tekintetében is érvényesíteni kell, mindazonáltal a védjegyjogi gyakorlat és fogalmak meghonosítását elutasította. A szerződő államok – köztük Magyarország – támogatták a hozzászólást.

Az eredetmegjelölés nemzetközi bejelentésére és lajstromozására vonatkozó szabályok körében a szerződő államok nem láttak indokoltnak módosítást.

Az elutasítási okok körének meghatározása élénk vitát váltott ki. A szerződő államok általában nem támogatták az elutasítási okok központi meghatározását, és a kérdést továbbra is nemzeti hatáskörben kívánták hagyni. Eltérőek voltak a nézetek az ideiglenes elutasítás kiadására megállapított határidő módosítása kapcsán. A részes államok többsége a 12 hónapos szabály megőrzése mellett érvelt, míg a lehetséges új tagok a korábban már oltalom alá helyezett eredetmegjelölések vizsgálata miatt 18 hónapos időtartamot tartának indokoltnak, legalábbis a csatlakozásukkor.

A megjelölt országban történő korábbi megjelöléshasználát és a korábbi védjegyek kérdésében is eltérőek voltak az álláspontok. A védjegyjogosultakat képviselő szervezeteket nyugtalanítja, hogy a korábbi jogokkal való ütközés kérdése nem tisztázott, és a kétéves kimerülési szabály alkalmazása ellentétes az érintett országoknak a TRIPS-megállapodás-

ban vállalt kötelezettségeivel. A Lisszaboni Megállapodás szerződő államai jelezték, hogy a korábbi védjeggyel való ütközés általában a nemzetközi eredetmegjelölés elutasításához vezet. Voltak azonban olyan országok is, amelyek ilyen esetben a koegzisztencia alkalmazását tartják indokoltnak. Szintén nem volt egyetértés abban, hogy a TRIPS 17. cikkében szabályozott kivételek ilyenkor alkalmazhatóak lennének-e.

A részes államok egyetértettek abban, hogy az oltalom alatt álló nemzetközi eredetmegjelölés generikussá válása kizárt. A megfigyelők álláspontja szerint kivételt kell engedélyezni az olyan esetekre, amikor harmadik személyek korábban a kifejezést leíró tartalommal használták.

Az eredetmegjelölések oltalmának megszüntetése tárgyában a megfigyelők szorgalmazták, hogy ennek lehetséges okait pontosan határozzák meg. Többen kifogásolták, hogy amennyiben egy megjelölt országban megszüntették a nemzetközi eredetmegjelölést, a Nemzetközi Irodának küldött értesítésben nem kell feltüntetni a törlés okát.

Az ülés másik nagy témaköre a Titkárság által a földrajzi árujelzők oltalmát biztosító regionális rendszerek és a Lisszaboni Megállapodás viszonyáról elkészített tanulmány eredményeinek megvitatása volt. A magyar delegáció hozzászólásában köszönetet mondott a Titkárságnak a tanulmány elkészítéséért, különösen annak fényében, hogy Magyarország volt az egyik olyan állam, amely kezdeményezte a kérdés alaposabb vizsgálatát. A magyar delegáció rámutatott arra, hogy különösen az Európai Unió oltalmi rendszereinek viszonyában okozhat nehézségeket egy lehetséges csatlakozás során a termékspecifikus rezsim, a részes államok körében a teljes átfedés hiánya, valamint a koegzisztencia kérdése. A magyar delegáció hangot adott azon meggyőződésének, hogy megteremthető a megfelelő jogi alap az Európai Unió csatlakozásához, és határozottan támogatja az ilyen irányú munkálatok folytatását. Megfelelőnek minősítette a tanulmányban kimunkált szempontrendszert, amelynek egy csatlakozásra váró nemzetközi szervezetnek meg kell felelnie.

A Program- és Költségvetési Bizottság (Program and Budget Committee, PBC) 15. ülése (Genf, szeptember 1–3.)

Az ülésen a hivatalt az elnöki személyi titkár képviselte.

Az ülést *Francis Gurry*, a WIPO főigazgatója nyitotta meg. Bevezető beszédében hangsúlyozta, hogy a kétéves költségvetési időszak második felében a költségvetés módosítása csupán lehetőség, de nem kötelező, így erre idén nem is került sor. A szervezet úgy ítélte meg, hogy tekintettel a még mindig bizonytalan globális gazdasági helyzetre, az eredeti költségvetéstől nem indokolt eltérni. A főigazgató jelezte továbbá, hogy a Szabadalmi Együttműködési Szerződés (*Patent Cooperation Treaty, PCT*) szerinti nemzetközi bejelentések száma a tavalyihoz hasonlóan alakul, míg a madridi, illetve a hágai rendszer esetében az adatok mintegy 11%-os növekedést mutatnak.

A 2008/2009-es költségvetési időszak áttekintése

A WIPO Titkársága a hozzájárulás-hátralékokkal kapcsolatban szóbeli tájékoztatást adott az időközben beérkezett befizetésekről, jelezve, hogy az adatokat a közgyűlésig még egyszer frissíteni fogják. Magyarországnak nincs hátraléka.

A Program- és Költségvetési Bizottság javasolta a WIPO-tagállamok közgyűléseinek a tájékoztató tudomásul vételét és a 2008–2009-es kétéves időszakra vonatkozó pénzügyi jelentés jóváhagyását.

A Titkárság bemutatta a 2008–2009-es program végrehajtásáról szóló jelentést. A tagállamok általában hasznosnak ítélték a jelentés struktúráját és tartalmát, egyesek azonban bizonyos módosításokat javasoltak.

A 2008–2009-es program végrehajtásáról szóló jelentést a WIPO Belső Auditáló és Ellenőrzőosztályának (*Internal Audit and Oversight Division, IAOD*) igazgatója ismertette. Elmondta, hogy a program végrehajtásáról szóló jelentés (*Program Performance Report, PPR*) teljes körű felülvizsgálatára első alkalommal került sor, ez az eljárás az ENSZ szervezeteinek körében is egyedinek számít. A felülvizsgálat célja, hogy ellenőrizték a PPR-ben található információ pontosságát. A mutatók minősége javult az elmúlt évek során, ez a tendencia várhatóan folytatódik a középtávú stratégiai terv (*Medium Term Strategic Plan, MTSP*) bevezetésével.

Tervezés és költségvetés

A WIPO 2010–2015-re vonatkozó stratégiai terve a jelenlegit is beleszámítva három kétéves költségvetési időszakot ölel fel, egyfajta mérce, amelynek alapján mérhető a szervezet teljesítménye. A dokumentum, követve a 2010–2011-es Program és költségvetésben is szereplő, de már a módosított 2008–2009-es Program és költségvetésben elfogadott kilenc stratégiai célt, meghatározza azokat a legfontosabb tényezőket, amelyek változása új stratégiai kihívások elé állítja a folyamatosan átalakuló globális környezetben vezető szerepét megőrizni igyekvő szervezetet. A középtávú stratégiai terv, amely mérföldkő lehet a WIPO teljesítményorientáltan működő és számonkérhető irányítási struktúrájának kialakításában, általánosságban a következő alapvető elveket kívánja érvényre juttatni: ügyfélközpontúság; egységes és hatékony fellépés és szolgáltatásnyújtás; felelősség vállalása a kitűzött célok eléréséért; környezettudatosság és az állomány szociális igényeinek kielégítése. Valamennyi stratégiai célban megjelenik továbbá a fejlődés, a fejlődő országok támogatása és a modern információk technológiák igénybevétele.

A Fejlesztés és Szellemi Tulajdon Bizottság (*Committee on Development and Intellectual Property, CDIP*) és a Program- és Költségvetési Bizottság ülései közötti időeltolódás miatt a fejlesztési projekteket érintő jelenlegi finanszírozási mechanizmus működése nem kielégítő. A Program- és Költségvetési Bizottság tizennegyedik ülészakán, valamint a WIPO-tagállamok 2009. évi közgyűlésén elhangzott felkérések alapján a Titkárság kidolgozott egy megoldástervezetet a CDIP által javasolt projektek finanszírozására. A javasolt új mechanizmus

egy átmeneti (2011. évre), valamint egy teljes (2012–2013-ra vonatkozó) megoldásból áll, amelyet a Titkárság röviden bemutatott.

Politikai javaslatok

Az elmúlt évek során a WIPO-ban, valamint az ENSZ más szervezeteiben is többször felmerült az igény a munkanyelvek kiterjesztésére. A WIPO 2009. évi közgyűlésén is hosszan tartó vita alakult ki a WIPO hivatalos nyelveinek és munkanyelveinek viszonyáról. A WIPO Titkársága rövid tanulmányt készített a munkanyelvek kiterjesztésének lehetőségéről, feltételeiről és a következményekről. A Titkárság röviden ismertette a javaslatok hátterét és főbb elemeit. A tervek szerint a bizottságok ülésein a WIPO fokozatosan kiterjesztené a nyelvek használatát mind a hat munkanyelvre. Az ezzel járó költségek ellensúlyozása érdekében a Titkárság párhuzamos takarékosági intézkedések bevezetését szorgalmazza.

Audit és ellenőrzés

A külső auditor röviden összefoglalta eddigi tevékenységét, hangsúlyozva, hogy az *International Public Sector Accounting Standards* (IPSAS) normákra való átállás komoly kihívást jelent mind a WIPO, mind az auditorok számára. Elmondta, hogy a WIPO eredményeit kielégítőnek találta, komolyabb problémát nem észlelt. Felhívta a figyelmet arra is, hogy mandátuma 2011 végén lejár.

A szellemi tulajdon-védelmi hivatalok 2. nemzetközi szimpóziuma (Genf, szeptember 16–17.)

A szimpóziumon a hivatal képviselőjében a Szabadalmi Főosztály vezetője vett részt.

A szimpóziumot és az első plenáris ülést *Francis Gurry*, a WIPO főigazgatója nyitotta meg. Beszédében utalt arra, hogy a tavaly első ízben megrendezett eseményen évente más és más témát kívánnak a szimpózium középpontjába állítani. Tavaly a szellemi tulajdon „globális infrastruktúrája” volt a tanácskozás vezérmotívuma.

Ebben az évben a plenáris előadásokon és a szekcióüléseken a következő témakörökben hangzottak el előadások:

- A papírtól a digitális rendszerekig, a kis hivatalok előtt álló kihívások és az ezekre adott válaszok;
- A kutatás és a vizsgálat terén megvalósuló, jobb nemzetközi együttműködés technikai infrastruktúrája;
- Szerzői jogi védelem alá tartozó művek önkéntes nyilvántartása, a legújabb kihívások;
- Hogyan végezhetnek a kis hivatalok hatékony kutatást és vizsgálatot? Fel lehet-e használni más hivatalok által végzett kutatási és vizsgálati eredményeket, és hogyan? A kutatást kiszervező hivatalok tapasztalatai;

- Az IP5 (az öt legnagyobb szellemi tulajdon-védelmi hivatal) projektjei, a munkamegosztás és az IP5 előtt álló kihívások;
- A védjegybejelentések növekvő száma, az áru- és a szolgáltatási védjegyek globalizációja, ennek hatása a hivatalok ügyvitelére;
- A nyelvi akadályok leküzdése a szabadalmi kutatásokban, a nyelvi információt kinyerő eszközök és a gépi fordítás;
- Az innováció támogatása szabadalmi információval.

Az első plenáris ülés paneljét *Shri P. H. Kurian*, az indiai iparjogvédelmi hatóság vezetője, *Wubbo de Boer*, az Európai Unió Belső Piaci Harmonizációs Hivatalának (BPHH) leköszönő elnöke, *Wim van der Eijk*, az Európai Szabadalmi Hivatal (ESZH) elnökhelyettese és *Kamran Imanov*, az Azeri Köztársaság Szerzői Jogi Ügynökségének az elnöke alkotta. Az előadások elsődlegesen a munkamegosztás témakörét érintették. Nagy hangsúlyt kapott, hogy pl. a napjainkban 7000 alkalmazottal dolgozó ESZH életre hívásánál maximálisan évi 30 000 bejelentésre számítottak, ma ez a szám 200 000 körül van. A világ hivatalai teljes munkaterhének mintegy 80%-a az IP5-re hárul. Megállapítást nyert, hogy az összes munkateher szempontjából a *Patent Prosecution Highway* (PPH) hatása ma még elenyésző.

Szekcióülésein vitatták meg a résztvevők azt a kérdést, hogyan végezhetnek a kis hivatalok hatékony kutatást és vizsgálatot. Fel lehet-e használni más hivatalok által végzett kutatási és vizsgálati eredményt, és hogyan? A kutatást kiszervező hivatalok tapasztalatait a Szingapúri Szellemtulajdon-védelmi Hivatal (*Intellectual Property Office of Singapore*, IPOS) elnöke, *Liew Woon Yin* ismertette. Yin asszony az IPOS-szal – a nemzeti kutatások és vizsgálatok lefolytatására – szerződéses kapcsolatban álló négy hivatal munkájával összefüggésben szerzett pozitív tapasztalatokat is bemutatta. Kisebb vita alakult ki a hallgatóság körében arról, hogyan lehet dolgozni egy másik ország törvénye alapján. Ez a kérdés elsősorban azokat az országokat foglalkoztatta, amelyek arra törekednek, hogy nemzetgazdasági érdekeket védő szabályokat helyezzenek el szabadalmi törvényeikben. Mind az osztrák, mind a magyar hozzászólás arra vonatkozott, hogy a szingapúri törvényben nincsenek olyan megkötések, amelyek nehézséget jelentenének egy másik ország elbírálói számára az engedélyezési eljárás lefolytatása során. Érdekes kezdeményezés hangzott el a szingapúri elnök asszony előadásában: egy WIPO által koordinált, kísérleti projekt beindítására tett javaslatot, amelynek keretében a WIPO adatbázisba rendezné a kapacitást igénylő és a felesleges kapacitással rendelkező hivatalokat, és szervezett formában biztosítaná az igények kielégítését. Egyelőre a WIPO-ban még nem született döntés arról, hogy a kísérleti projektet beindítsák-e.

Ugyanebben a szekcióban hangzott el *Meir Noam*, az izraeli szabadalmi hivatal vezetőjének előadása, amely elsősorban arra koncentrált, hogyan lehet gazdaságosan, más hivatalok kutatási, vizsgálati eredményeinek a felhasználásával lefolytatni az engedélyezési eljárást.

Zain al Awamleh, jordániai előadó azokat a tapasztalatokat ismertette, amelyeket a WIPO közvetítésével a találmányok kutatásáról és vizsgálatáról szóló nemzetközi együttműködés (*International Cooperation for the Search and Examination of Inventions*, ICSEI) során sze-

reztek. Kiemelte, hogy annyiban tudják maguk elősegíteni az ún. donorországok számukra nyújtott szolgáltatását, hogy igyekeznek a szabadalmi bejelentések alaki vizsgálatát maguk elvégezni, és a kutatók számára jól kutatható igénypontokat rendelkezésre bocsátani.

Szintén a plenáris ülés foglalkozott az IP5 projektekkel. Az előadó *Wim van der Eijk* (ESZH), *Koichi Minami* (Japán Szabadalmi Hivatal), *Michael Brunner* (Nemzetközi Iparjogvédelmi Egyesület – *Association Internationale pour la Protection de la Propriété Intellectuelle*, AIPPI), *Jan Modin* (Szabadalmi Ügyvivők Nemzetközi Szervezete – *Fédération Internationale des Conseils en Propriété Intellectuelle*, FICPI) volt. Az előadások megdöbbentő adatokról is beszámoltak az együttműködés szükségességének az alátámasztására, mint pl. arról, hogy mintegy 700 000 vizsgálatlan bejelentés torlódott fel a USPTO-ban (az Egyesült Államok Szabadalmi és Védjegyhivatala). A hallgatóság képet kapott az IP5 munkacsoportjainak a tevékenységéről. Összességében megállapítható, hogy miután a WIPO a szellemi tulajdon-védelem területén igen eltérő fejlettségű országokat, hivatalokat fog össze, ezért az előadások többsége „népszerű-ismeretterjesztő” jellegű volt, az előadott információ a fejlettebb szellemi tulajdon-védelmi infrastruktúrával rendelkező országok képviselői számára pedig többnyire „utánközlés” jellegű volt. Ezen országok képviselői számára is újdonságot jelentett viszont annak bemutatása, hogyan igyekeznek felzárkózni a kevésbé fejlett országok hivatalai a világ élvonalához.

A WIPO közgyűléseinek 48. sorozata (Genf, szeptember 20–29.)

Az üléseken Magyarországot a hivatal elnöke, jogi elnökhelyettese és az Iparjogvédelmi Jogi Osztály helyettes vezetője képviselte.

A tisztségviselők megválasztása

A közgyűlés az országcsoportok koordinátorai közötti egyeztetés eredményeként benyújtott javaslatok alapján megválasztotta a Koordinációs Bizottság, a Párizsi Unió Végrehajtó Bizottsága és a Berni Unió Végrehajtó Bizottsága elnökét és elnökhelyetteseit, valamint a Lisszaboni Unió közgyűlésének elnökét. A választás eredményeként dr. Bendzsel Miklós a PCT-unió közgyűlésének alelnöki tisztét tölti be.

A főigazgató jelentése

Francis Gurry, a WIPO főigazgatója részletes írásos jelentésben foglalta össze a szervezet elmúlt 12 hónapban elért eredményeit, ezért nyitóbeszédében nem erre, hanem a *High Level Segment* témájára, az innováció, a növekedés és a fejlődés összefüggéseire helyezte a hangsúlyt. Kiemelte továbbá a szervezet legnagyobb és legbiztosabb bevételi forrásait jelentő globális szellemi tulajdon-védelmi rendszerek (a PCT, a madridi, a hágai és a lisszaboni rendszer) jelentőségét, és síkra szállt ezek folyamatos fejlesztése mellett. Ennek kapcsán elismerően szólt a fejlesztésekért felelős munkacsoportok tevékenységéről. Hangsúlyozta a

szellemi alkotótevékenység ösztönzésének szükségességét, a kutatás-fejlesztés és az oktatás szerepét. Felhívta a figyelmet arra, hogy a gyors információáramlás a WIPO-tól is megköveteli az alkalmazkodást, a gyors reakciókat és a globális szellemi tulajdon-védelmi infrastruktúra fejlesztését mind a jogi, mind a műszaki területen. A műszaki területen történő együttműködés segítheti a fejlett és a fejlődő országok közötti gazdasági és kulturális különbségek (pl. ismeretek hiánya, digitális megosztottság) csökkentését, valamint fokozhatja az egyes szabadalmi hivatalok munkájának hatékonyságát is.

A főigazgató meghívására *Stevie Wonder* – mint az ENSZ nagykövete – is tiszteletét tette a nyitónap eseményein. Hozzászólásában felhívta a figyelmet a látássérülteket, illetve az írott anyagok hozzáféréseben fogyatékkal élőköt érintő nemzetközi szerzői jogi szabályok megalkotásának szükségességére.

Intézményi kérdések

A korábbi évek ülésorozatai alkalmával a közgyűlés meghatározta azokat az elveket, amelyek alapján a nem kormányzati szervezetek (*non-governmental organizations*) megfigyelőként vehetnek részt a WIPO közgyűléssorozatán. A közgyűlés jóváhagyta az egyes nemzetközi és nemzeti nem kormányzati szervek részvételi kérelmeit.

Megállapodások jóváhagyása

A WIPO Koordinációs Bizottsága jóváhagyta a WIPO-nak az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezetével (*Food and Agriculture Organization*, FAO), a Nyugat-Afrikai Gazdasági és Monetáris Unióval (*West African Economic and Monetary Union*, WAEMU), valamint az ENSZ Ipari Fejlesztési Szervezetével (*United Nations Industrial Development Organization*, UNIDO) kötendő megállapodásait.

A Stratégiai Átszervezési Program, előrehaladási jelentések a projektekről és kezdeményezésekről

A Titkárság tanulmánya szerint a WIPO stratégia keretrendszerében, illetve az MTSP-ben (*Medium Term Strategic Plan*, középtávú stratégiai terv) meghatározott célok sikeres eléréséhez nélkülözhetetlen egy átfogó integrált vállalatirányítási rendszer bevezetése. A dokumentum és annak melléklete háttér-információt tartalmaz az ERP rendszer (*enterprise resource planning*, vállalatirányítási információs rendszer) alkalmazásáról, illetve részletes tervet javasol a projekt megvalósításához. A tagállamok üdvözölték a tanulmányban foglaltakat.

A tagállamok közgyűlései jóváhagyták a Program- és Költségvetési Bizottság ERP bevezetésére vonatkozó javaslatát, valamint 25 millió svájci franknak a WIPO tartalékaiból ezen célokra történő elkülönítését. Az összeg a dokumentumban meghatározott feltételek szerint kerülhet felhasználásra.

A Szabadalmi Együttműködési Szerződés (PCT) Unióját érintő kérdések

A PCT-munkacsoport 2010. június 14–18. között Genfben megtartott harmadik ülésén „A PCT jövője” című dokumentum mentén folytatott vita a Nemzetközi Iroda által készített tanulmány alapján vett új lendületet. A hat fő részből álló dokumentum mélyrehatóan taglalja a PCT-rendszer működésével kapcsolatos problémákat, azok okait, a lehetséges megoldásokat, valamint a megoldások potenciális hatásait. A tanulmány hangsúlyozza, hogy a nemzetközi szakaszban végzett munka minőségének javítása valamennyi szerződő állam közös érdeke, amely anyagi jogi harmonizáció, illetve a nemzetközi jelentések tartalmi módosítása nélkül is megvalósítható.

A Madridi Uniót érintő ügyek

A Madridi Unió közgyűlése tudomásul vette az információtechnológiai modernizációs program első végrehajtási fázisának jelenlegi állását, valamint jóváhagyta a második fázis megvalósítási határidejének 2012 decemberéig történő meghosszabbítását.

A Szabadalmi Jogi Szerződés (Patent Law Treaty, PLT) közgyűlését érintő kérdések

A PLT közgyűlése elfogadta a nemzetközi kérelem módosított űrlapját, és döntött annak azonnali hatálybalépéséről, valamint döntött arról is, hogy a PCT Adminisztratív utasításának módosításai azonnali hatállyal alkalmazhatók legyenek a PLT és a PLT Végrehajtási szabályzata vonatkozásában.

Az ülésorozat ideje alatt lebonyolított kétoldalú találkozók és egyéb események

2010. szeptember 21-én a grúz és a magyar hivatal elnöke együttműködési megállapodást (*Memorandum of Understanding*) írt alá. A hivatal elnöke megbeszélést folytatott a francia iparjogvédelmi hivatal új főigazgatójával, Yves Lapierre-rel. 2010. szeptember 22-én a B+ csoport (a fejlett ipari államok csoportja, kiegészülve a közép-európai és a balti államokkal) plenáris ülést tartott, amelyen a hivatal részéről dr. Ficsor Mihály jogi elnökhelyettes vett részt. A szabadalmi jog anyagi jogi harmonizációjával foglalkozó B+ csoport a WIPO közgyűléssorozatához kapcsolódóan tartotta plenáris ülését (2010. szeptember 22-én az USA genfi állandó képviselőtén).

A Szabadalmi Jogi Állandó Bizottság (Standing Committee on the Law of Patents, SCP)

15. ülése (Genf, október 11–15.)

Az ülésen a hivatal részéről a Villamossági és Fizikai Osztály vezetője és az Iparjogvédelmi Jogi Osztály helyettes vezetője vett részt.

A rendelkezésre álló öt munkanap nagy részét az országcsoportok koordinációs ülései és az elnök által vezetett informális ülések töltötték ki, amelyek célja egy kiegyensúlyozott, valamennyi tagállam számára elfogadható munkaprogramban való megállapodás volt. Az

elnök – figyelemmel a 14. ülés negatív tapasztalataira – igyekezett minimálisra szorítani a plenáris ülés időtartamát.

Az első nap reggelén az EU tagállamai koordinációs ülést tartottak az általános, illetve az egyes napirendi pontokhoz készített hozzászólások szövegének véglegesítése tárgyában. A magyar delegáció által előterjesztett szövegmódosító javaslatok többsége átvezetésre került.

Az SCP elfogadta a 14. ülésről szóló jelentést, majd sor került az általános hozzászólásokra. Brazília a Development Agenda Group (DAG) nevében reményét fejezte ki, hogy a kizárások, kivételek és korlátozások tárgyában benyújtott javaslatukat az SCP megfelelően kezeli majd. A fejlődő országok felsorakoztak a DAG javaslata mögött, illetve sürgették az SCP-t, hogy dolgozza ki a Development Agenda ajánlásainak végrehajtására vonatkozó jelentés eljárási szabályait. Az afrikai csoport (Angola) rámutatott, hogy a nem kimerítő listának továbbra is nyitottnak kell lennie, és két új témakör (*Impact of patent system in developing countries and LDCs; Patents and food security*) felvételét javasolta, amelyek tárgyában előzetes tanulmányt vár a Titkárságtól.

A szabadalmi jog anyagi jogi harmonizációjával foglalkozó B+ csoport munkacsoportja (WG1) 2010. október 11-én az esti órákban a belga nagykövetségen tartotta ülését. A dán *Anne Reinhold-Jørgensen* elnöklése mellett megtartott megbeszélés témája az SCP további munkájával kapcsolatos javaslatok megvitatása és egy ezzel kapcsolatos közös stratégia kidolgozása volt. A delegációk megállapodtak abban, hogy a jelenlegi helyzetben a „*quality of patents*” témaköre lehet alkalmas arra, hogy az anyagi jogi harmonizáció egyes kérdései is az SCP napirendjére kerüljenek, és vizsgálatok tárgyát képezzék. A javaslat előkészítése érdekében szövegezési munkacsoport jött létre az USA, Kanada, Ausztrália, az EU, az Európai Bizottság, Franciaország és Japán, valamint – a CEBS (*Central European and Baltic States*) csoport koordinátorának javaslatára – Románia és Magyarország részvételével.

Az EU tagállamainak delegációi a reggeli és a délutáni koordinációs üléseken – az egyes országoknak a plenáris ülésen elhangzott hozzászólásaira is figyelemmel – megvitatták az SCP jövőbeni munkájára vonatkozó EU-hozzászólás (*Statement on future work of the SCP*) tervezetét. A tervezet alapjául az SCP legutóbbi ülésén elhangzott hozzászólás, valamint a B+ szövegezési munkacsoportja által kidolgozott szöveg szolgált. A delegációk között egyetértés volt abban, hogy a Development Agenda végrehajtására vonatkozó jelentéstételi mechanizmus napirendre vételét el kell kerülni.

A második ülésnapon plenáris ülésre nem került sor, az elnök délután informális ülést tartott az érdekelt felek részvételével. Franciaország szóban ismertette a B csoport elképzeléseit: kiegyensúlyozott munkaprogram, a korlátozások kapcsán először a szabadalmazhatósági feltételek kérdését kell megvizsgálni, a „*quality of patents*” témakörén nem a szabadalmaztatási eljárás, hanem a megadott szabadalmak minőségét kell érteni. Az EU – támogatva a B csoportot – hangsúlyozta, hogy a kizárások, kivételek és korlátozások kérdéskörének tárgyalása az anyagi jogi kérdések vizsgálata nélkül nem képzelhető el. A CEBS támogatta az EU elképzeléseit és – ahogy arról a CEBS-koordináción egyetértés született – a listáról

a „*client-attorney privilege*” téma napirendre vételét kérte. A fejlődő országok kifogásolták, hogy a B csoport nem nyújtotta be írásban a munkaprogramra vonatkozó elképzeléseit. Az ülés eredménytelenül zárult.

A „*Dissemination of patent information*” tárgyában készített előzetes tanulmányok kapcsán a fejlődő országok kifejtették, hogy számukra túl nagy költséggel jár az adatbázisokhoz való hozzáférés lehetőségének megteremtése.

A technológiatranszfer tárgyában készített előzetes tanulmánnyal kapcsolatban egyes delegációk kifogásolták, hogy az nem tér ki arra, hogy a szabadalmi rendszerek milyen hatással lehetnek a fejlődő országok gazdaságára, továbbá konkrét lépéseket sem irányoz elő. A kérdés további vizsgálata érdekében szakértői csoport felállítását javasolták.

A felszólalási rendszerekről szóló előzetes tanulmány kapcsán Svájc és az ESZH csatlakozott az EU hozzászólásához, rámutatva, hogy a szabadalmak minőségének biztosításában és a jogbiztonság növelésében a felszólalási rendszerek fontos szerepet játszanak. Az időhiányra tekintettel számos delegáció írásban fogja benyújtani észrevételeit.

Ezt követően informális egyeztetésekre került sor. A B+ csoport ülésén döntés született arról, hogy az egyes országok törekedni fognak arra, hogy az SCP következő ülését megelőzően írásos javaslatokat dolgozzanak ki. A javaslatok – kellő támogatás esetén – a B csoport formális előterjesztéseinek is alapját képezhetik majd.

Az informális ülésen az országcsoportok a B csoport kivételével úgy nyilatkoztak, hogy számukra megfelelő az elnök által javasolt munkaprogram. A B csoport nevében Franciaország arra hivatkozott, hogy a munkaprogram és a listára javasolt témák nem teremtenek kiegyensúlyozott helyzetet. Javasolta a technológiatranszfer törlését a jövőbeni munkáról szóló pontból, illetve ha erre nincs lehetőség, egy negyedik témakört javasolt felvenni a nem kimerítő listára. A CEBS kisebb módosítást kért a szövegben. A további egyeztetések eredményeként – a magyar delegáció távozását követően – végül döntés született az SCP jövőbeni munkája, a lehetséges témakörök listájának kiegészítése és a jelentéstételi mechanizmus kérdésében is. Elmondható, hogy az elnöki összegzésben foglaltak inkább a fejlődő országok elvárásainak kedveznek.

Az UPOV Adminisztratív és Jogi Bizottságának 62., Konzultatív Bizottságának 80., valamint a Tanács 45. ülése (Genf, október 19–21.)

Az üléseken a hivatalt a Szabadalmi Főosztály vezetője képviselte.

Az UPOV Adminisztratív és Jogi Bizottságának (Administrative and Legal Committee, CAJ) 62. ülése

A CAJ kérte, hogy a Műszaki Bizottság 2011 áprilisában tartandó 47. ülésén tekintse át annak lehetőségét, hogy szemináriumot tartsanak a hibridek DUS-vizsgálata keretében nem vizsgált szülői vonalak benyújtásával kapcsolatos problémákról.

2010. október 18-án és 19-én tartotta ülését az Adminisztratív és Jogi Bizottság Tanácsadói Csoportja (CAJ-AG). A CAJ-AG ötödik ülésén arra a következtetésre jutott, hogy a „saját gazdaság” kifejezés általános meghatározásának kidolgozása nehézségekbe ütközik, így azt javasolták a CAJ-nak, hogy egyelőre ne foglalkozzon a „saját gazdaság” értelmezésére vonatkozó útmutató kidolgozásával.

A CAJ-AG felkérte az UPOV tagjait, különösen azokat, akik közreműködtek a nemesítői jog megszerzése után felmerülő kérdések megvitatásában, hogy jelezzék az UPOV hivatala felé hozzászólásaikat. Ezek alapján fogják elkészíteni a CAJ-AG hatodik ülése számára a témával kapcsolatos anyagot.

A CAJ megvizsgálta az UPOV-ROM növényfajta-adatbázis tökéletesítését szolgáló programra vonatkozó fejlesztéseket.

Az UPOV Konzultatív Bizottságának (Consultative Committee, CC) 80. ülése

A CC Tádzsikisztán növényfajta-oltalmi szabályozásának az UPOV-egyezmény 1991-es szövegével való konformitásának előzetes vizsgálata során úgy ítélte meg, hogy a hivatkozott jogszabályi rendelkezések összhangban állnak az egyezmény 1991-es szövegével, és javaslatot tett a tanácsnak arra, hogy a konformitás kérdése tekintetében hozzon pozitív döntést.

A CC megvizsgálta az UPOV pénzügyi szabályzatával kapcsolatos dokumentumokat, valamint a hozzájárulások befizetésének 2010. szeptember 30-i állását, és megállapította a befizetési elmaradásokat.

A CC megtárgyalta az UPOV-egyezményhez csatlakozni kívánó államok és szervezetek jogának vizsgálatával kapcsolatos helyzetről szóló dokumentumot.

A CC jóváhagyta az UPOV hivatalának a támogatásra vonatkozó irányelvek és prioritások, valamint az „Assistance” weblap kapcsán tett javaslatait, és megállapodott abban, hogy az „Assistance” weblaphoz való hozzáférés a „*second restricted area*”-n keresztül valósuljon meg.

A CC megvitatta a Növényfajta-oltalomra vonatkozó Nemzetközi Egyezmény 50. évfordulójának 2011-re vonatkozó terveit.

Az UPOV Tanácsának 45. ülése

A tanács megvitatta a tádzsikisztáni növényfajta-oltalmi szabályozás UPOV-konformitását, és kedvezően foglalt róla állást. Ezt követően a résztvevők meghallgatták az elnök beszámolóját a CC 80. üléséről.

A tanács úgy határozott, hogy nem állít fel ellenőrző bizottságot, hanem a WIPO belső auditbizottságát kéri fel az ellenőrzésre.

A tanács tudomásul vette az UPOV főtitkárának az unió 2009. évi tevékenységeiről, valamint a 2010. év első kilenc hónapjában elvégzett feladatokról szóló jelentését, a Műszaki

Bizottság és az egyes munkacsoportok munkájáról szóló jelentést, valamint a munkacsoportok munkatervét.

A tanács megválasztotta a CAJ új elnökét és elnökhelyettesét, valamint a Műszaki Bizottság új elnökét és elnökhelyettesét.

A Védjegyek, Ipari Minták és Földrajzi Árujelzők Állandó Bizottságának (Standing Committee on the Law of Trademarks, Industrial Designs and Geographical Indications, SCT) 24. ülése (Genf, november 1–4.)

Az eseményen a Védjegy és Mintaoltalmi Főosztály helyettes vezetője képviselte a hivatalt, aki egyben ellátta az állandó bizottság elnökének első helyettesi tisztségét is.

Az ülést *Francis Gurry*, a WIPO főigazgatója nyitotta meg. Méltatta az SCT tevékenységét, kiemelve a Szingapúri Szerződést, amelynek előkészítését az SCT végezte, és amelyet mostanra 23 állam ratifikált. Az ülést megelőzően felmerült, hogy egyes fejlődő országok megkísérelhetik bojkottálni az ülést – ahogyan erre az október végén megtartott WIPO-szabványokkal foglalkozó első ülés esetében sor került – azonban a napirend elfogadásánál ez nem következett be.

A formatervezésiminta-oltalom területén az SCT az elmúlt öt évben jelentős munkát végzett azzal, hogy összeállított és a válaszok alapján kiértékelte két kérdőívet, majd ezek nyomán kialakított egy szöveges összesítést, amit több ízben is megvitattak. A munka nem titkolt szándéka az volt, hogy harmonizálást szorgalmazzanak a formatervezésiminta-oltalmi eljárások tekintetében. Az egyes iparjogvédelmi oltalmi formák közül a legkevésbé a dizájn harmonizált, és az egyes országok gyakorlata közötti eltérések megnehezítik a jogosultak dolgát.

A Titkárság által a 24. ülésre összeállított dokumentum már konkrét szövegjavaslatokat tartalmaz egy formatervezésiminta-oltalmi nemzetközi szerződéshez. Ezeket a javasolt rendelkezéseket témakörönként tekintette át a bizottság. A bejelentés alapvető kellékei kapcsán a leírás, az igénypontok, az osztályozás és a halasztott közzététel igénylése váltott ki vitát. Az alapvető nézeteltérés abból fakad, hogy egyes országok – élükön az Amerikai Egyesült Államokkal – a szabadalmi jog részeként kezelik a dizájnoltalmat.

Szintén intenzív vitát váltott ki a kollekción alkotó minták egy bejelentésben történő megjelenítése, valamint a bejelentési kérelem – papíron vagy elektronikus formában történő – aláírása. Ez utóbbit leginkább a jogosulti szervezetek tartották meghaladottnak. A minta megjelenítésének formája, valamint a nézetek lehetséges száma szintén a különböző szemléletek ütközését eredményezte. Európai, észak-amerikai és egyes fejlett ázsiai államok az elektronikus ábrázolások alkalmazását szorgalmazták. A formatervezésiminta-oltalmi jog közelítését elővetítő dokumentum jövőjét illető általános vitában El Salvador egyenesen el-lenezte, hogy a szöveg egy nemzetközi szerződés alapjául szolgáljon majd. Ehhez képest az

általános vélekedés a szerződés megalkotását helyeselte, azonban a tartalmat illetően már nem volt ennyire egységes a kép. Főként a fejlődő országok szorgalmazták a szabályok rugalmasabbá tételét minimumstandardok meghatározásával. A Titkárság a következő ülésre átdolgozza a szöveget azzal, hogy két fő részre bontja, az elsőben az alapelveket rögzíti, míg a másodikban az egyes – technikai természetű – részletszabályok kapnak majd helyet.

A védjegyek és az internet témakörének vizsgálatát több körülmény tette indokolttá. Az elsődleges, hogy a bizottság által elfogadott közös ajánlás óta tíz év telt el, és az internetes szolgáltatásoknak számtalan olyan új formája jelent meg, amely a védjegyhasználatot érinti. Ezen túl, az interneten megvalósított jogsértések új formái alakultak ki – különösen az internetes aukciós oldalak, a keresőmotoroknál alkalmazott ún. *ad words*-szolgáltatások, valamint a közösségi médiumok – amelyekre indokolt reagálni.

A gyógyszer szabadnevek kapcsán a Titkárság jelezte, hogy az eddig megszokott adatbázist átalakítják azzal a céllal, hogy a már engedélyezett szabadnevek könnyebben hozzáférhetővé váljanak a védjegyhatóságok számára. A módosítást támogatták a közép- és dél-amerikai országok.

Az államok elnevezésének védelme tárgyában a kérdőívre érkezett válaszokat a plénum kérdéscsoportonként vitatta meg. Általános jelleggel állapítható meg, hogy az egyes országok nagyon magas arányban juttatták vissza válaszaikat, továbbá bizonyos kérdések nem voltak könnyen értelmezhetőek, ami a leadott válaszok néhol inkonzisztens jellegéből is kiolvasható volt. Az országnevek általános kizárása a védjegyoltalomból az államok többségénél nem biztosított, miközben leíró vagy megtévesztő jellege miatt szinte mindenhol lajstromozást gátló okként jelenik meg. A magyar hozzászólásban az összesítésben szereplő egyik válasz pontosítását kellett kérni.

A földrajzi árujelzők kérdése mint állandó napirendi pont kapcsán az Európai Unió Bizottsága felvetette, hogy a következő ülésen ez már ne szerepeljen. Ehhez képest Oroszország arról számolt be, hogy módosította nemzeti szabályozását, és a korábbiakhoz képest hatékonyabb és szélesebb oltalmat biztosít a földrajzi árujelzők számára.

A Szerzői és Szomszédos Jogok Állandó Bizottságának (Standing Committee on Copyright and Related Rights, SCCR) 21. ülése (Genf, november 8–12.)

A hivatal részéről a Jogi és Nemzetközi Főosztály helyettes vezetője vett részt az ülésen.

A küldöttek előterjesztették nyitó pozíciójukat. A B csoport továbbra is támogatta az audiovizuális média terén nemzetközi egyezmény elfogadását. Hangsúlyozta, hogy a tagállamok javaslatai tekintetében egyeztetések szükségesek, valamint a jelkódolás és a műsorsugárzás területén is gyors eredmény kellene. A vakok és gyengénlátók (*Visually Impaired Persons, VIP*) kérdésében a *dual track approach* (kettős megközelítés), amelynek során először csupán jogi kötőerővel nem rendelkező jogi dokumentumok állapotának meg kivételeket és korlátozásokat a szerzői jogi védelem területén, majd ezek hatásosságá-

nak elemzése után kerülhetne sor jogi kötőerővel bíró nemzetközi szerződés kialakítására, amennyiben az szükségesnek mutatkozik, a piaci szereplőket is tömörítő fórumok részvételével lenne jó megoldás.

Az Ázsiai Csoport sajnálta az előző ülés kudarcát. A műsorsugárzók tekintetében a társadalmi-gazdasági tanulmány 3. része megfelelő számukra. Az analitikus dokumentum tekintetében javasolták, hogy a különböző változatokat dolgozza egybe a Titkárság, továbbá egyezmény létrehozását sürgették.

A CEBS csoport az egyeztetett szöveget mondta el.

A GRULAC (*Group of Latin America and the Caribbean Countries*, latin-amerikai és karib-tengeri országok csoportja) csoport kifejtette, hogy a kivételek és korlátozások témája és a VIP prioritás kell, hogy legyen, a BEP (*Brazil, Ecuador and Paraguay*)-javaslat elfogadását támogatják, és 2012-re egyezményt akarnak.

Az Afrikai Csoport az audiovizuális egyezmény tekintetében pozitívan nyilatkozott, a „broadcasting” esetében az egyeztetések szerintük azért szükségesek, mert a kalózkodás csak magatartási kódexeken nem alapulhat, ezekkel együtt a törvényhozók közreműködése is szükséges. Holisztikus megközelítés lenne általuk támogatható a kivételek és korlátozások esetében, hiszen Afrika a legelmaradottabb ezen a területen. A munka felgyorsítása érdekében munkatervet javasolnak ebben a témában.

Az ülésen ezt követően a hangsúly áttevődött az informálisabb egyeztetésekre, amelyek a regionális csoportok koordinátorai, valamint további, a regionális csoportokba tartozó tagállamok révételével folytak.

A WIPO regionális csoportjai ismét összeültek, immár abból a célból, hogy a két javaslatot (Afrika-GRULAC–Ázsia és a B csoport–CEBS-javaslatok) összeszerkesztve, rendhagyó módon megszülethessenek a 21. SCCR-ülés végkövetkeztetései. Az elfogadott végkövetkeztetések lényeges elemei a következőkben emelhetők ki.

- A műsorsugárzó szervezetek teljesítményeinek jogi védelme: a jelalapú megközelítésen alapuló egyezmény létrehozatalának ügyében tovább folytatódnak a munkálatok. A tagállamoknak 2011. március 1-jéig lesz lehetőségük benyújtani új – lehetőleg egyezményszöveg-szerű javaslatokat – a témában. A 22. SCCR-ülés előtt sor kerül majd egy szakértői szintű konzultációs találkozóra a tagállamok között, mely az e tárgyban bekövetkezett fejlődésre kíván korszerű válaszokat keresni.
- Az audiovizuális előadások védelme: az SCCR ismét jó alaphelyzetet tekintette a már korábban a témában elfogadott egyezménytervezet 19 pontját. A tagállamoknak 2011. január 31-ig lesz módjuk szövegszerű javaslatokat tenni a jövőbeli szabályozás orientálása érdekében, a Titkárság pedig „*open ended*” egyeztetéseket szervez majd a témában, a 22. SCCR-t megelőzően, amelynek napirendjén e téma is szerepelni fog.
- Kivételek és korlátozások: az SCCR egyetért azzal, hogy a VIP-k érdekében kialakított kivételek és korlátozások esetében jogi eszköz szülessen, melynek mivolta azonban még nem eldöntött (nem világos, hogy egyezmény, azaz nemzetközi jogilag kötőerő-

vel bíró dokumentum születik vagy csupán egy közös ajánlás/modell). Az SCCR egy munkaprogramot is elfogadott a 2011–12-es évre, melyben az „érettebb témák” kerülnek előbb terítékre, későbbre hagyva a többi kérdés megvitatását.

A Nizzai Unió Szakértői Munkacsoportjának (Nice Union – Committee of Experts) 21. ülése (Genf, november 21–26.)

Az ülésen a hivatal részéről a Nemzetközi Védjegy Osztály vezetője vett részt. Rendezték azoknak az országoknak a helyzetét, amelyek még nem csatlakoztak az 1977. évi genfi szöveghez. Ugyanakkor rögzítették, hogy bár évente lehetőség van a szakértői bizottság összehívására, ötéves periódusonként kerülhet sor áruknak, illetve szolgáltatásoknak más osztályokba való átvitelére vagy új osztályok alakítására.

A Nemzetközi Iroda összefoglalta a munkabizottsági üléseken tett valamennyi javaslatot, annak megjegyzésével, hogy a munkabizottság melyek elfogadását ajánlja, illetve nem ajánlja. A dokumentum egyes oldalaival kapcsolatos konszenzus vagy szavazás volt az általános haladási ütem, azonban bármely delegáció ismét felvethetett bármely kérdést. Ilyenkor a részletes vita folytatódott. A levezető elnök többször hivatkozott az e-fórumon érkezett észrevételekre, javaslatokra.

A munkabizottság legutóbbi két ülésére előterjesztett 19 magyar javaslatot támogatta a munkabizottság. A szakértői bizottság a jelen ülés során valamennyit elfogadta.

Az elfogadott javaslatok közül fontosságban kiemelkedik a franchise-szerződésekre vonatkozó új általános megjegyzés. A franchise-szerződéseket a részletes osztályozás nem foglalja magában, ezért a magyar javaslat elfogadott változata szerint a franchisor szolgáltatásának besorolása a döntő az osztályozásnál.

Az ülés napirendjére került és a korábbinál jelentősebb elvi támogatást kapott az Amerikai Egyesült Államok delegációjának javaslata a 9. áruosztály átstrukturálásáról. A részletesen kidolgozott javaslat alapján a „legszűfoltabb” és az egymástól rendkívüli módon eltérő termékeket (pl. mérőműszer és szemüveg) magában foglaló osztály fejezetcíméből és részletes tételeiből számos tétel más, meglévő áruosztályba kerülne, valamint két új osztály (50. és 51.) jönne létre. Az elvi támogatás kiterjedt arra a törekvésre is, hogy a jelenleg a 9. áruosztályba sorolt egyes termékek más osztályokba kerüljenek. Az ülésen az Amerikai Egyesült Államok küldöttsége vállalta, hogy a legközelebbi ülésre az optikai áruk, míg az Európai Bizottság a hajsütővasak vonatkozásában részletes tanulmányt terjeszt elő.

A résztvevők az ülés napirendjén kívül három előadást hallgattak meg. A WIPO részéről ismertették az új *Goods and Services Manager (G S Manager)* projektet, amelynek során a WIPO gyakorlatában előforduló árujegyzékelemeket gyűjtik, rendszerezik, interneten hozzáférhetővé teszik. A japán delegáció beszámolt hierarchikus osztályozási projektjükről, amelynek során az egyes osztályokat alosztályokra bontják és „similar group”-okat képeznek különböző osztályokba tartozó áruk között is. A BPHH részéről Thom Clark beszámolt

a BPHH *Taxonomy* nevű projektről, amelynek célja szintén az egyes áruk, illetve szolgáltatások közötti összefüggések, a finomabb csoportosítás kialakítása.

A WIPO Fejlesztés és Szellemi Tulajdon Bizottsága (Committee on Development and Intellectual Property, CDIP) 6. ülése (Genf, november 22–26.)

Az ülésen a hivatal az elnöki személyi titkár képviselte.

Szellemi tulajdon és technológiatranszfer

A szellemi tulajdonnal és technológiatranszferrel kapcsolatos projektet ismertető dokumentum a CDIP ötödik ülésén is napirendre került. A tagállamok akkor azonban nem hagyták jóvá, hanem annak átdolgozását kérték a Titkárságtól.

A projekt megvitatása több napon keresztül elhúzódó informális konzultációk keretében folytatódott. Az elhangzott észrevételek alapján a Titkárság az ülés alatt még kétszer átdolgozta a dokumentumot. A Bizottság a második átdolgozott verziót az ülés utolsó délutánján még néhány kisebb módosítással jóváhagyta.

Szabadalmak és közkinccs

A CDIP ötödik ülésén született döntés arról, hogy a következő ülésre a Titkárság kidolgoz egy projektjavaslatot a szabadalmak és a közkinccs témájában. A Titkárság ismertette, hogy a projekt két fő fázisból áll: egy mikroszintű tanulmány elkészítése, és a lehetséges normatív tevékenység áttekintése. A felszólalásokat követően az elnök úgy döntött, hogy a dokumentum megvitatását szűk körben, a regionális csoportok koordinátorainak bevonásával, informális konzultációk keretében folytatja.

Az elnök megállapította, hogy az 5. sz. dokumentum további vitákat igényel, ezért a projekt megvitatása a CDIP következő ülésén is napirendre kerül.

Nyílt együttműködési projektek és szellemi tulajdon-bázisú modellek

A Titkárság röviden összefoglalta a dokumentum tartalmát. A projekt fő célja egy interaktív platform létrehozása, ennek kiépítéséhez elsőként egy taxonómiai-analitikus tanulmányt végeznének, valamint szakértői megbeszéléseket szerveznének.

A felszólalásokat követően az elnök felfüggesztette a dokumentum megvitatását, amihez az ülés utolsó délutánján tért vissza. Időközben a Titkárság elkészítette az anyag frissített változatát, amelyet a CDIP elfogadott.

Vitaanyag a szellemi tulajdonról és az agyelszívásról

A Titkárság röviden bemutatta a dokumentumot. Amint az elhangzott, a vitaanyag felvázolja azokat a lehetséges irányokat, amelyek mentén a Titkárság kidolgozhatja egy konkrét projektet a témában. Ehhez a delegációk észrevételeit, iránymutatását is várja.

A Titkárság megköszönte az elhangzott észrevételeket, és jelezte, hogy ez utóbbiak alapján a CDIP következő ülésére kidolgozza a projekt tervezetét.

Vitaanyag a szellemi tulajdon és az informális gazdaság viszonyáról

A Titkárság ismertette a CDIP 5. ülésén született döntés alapján kidolgozott új dokumentumot. A vitaanyaggal a Titkárság útmutatást kíván kapni a tagállamoktól egy konkrét projekt kidolgozásához. Problémát jelent, hogy a témában kevés statisztikai adat áll rendelkezésre.

A Titkárság megjegyezte, hogy az elhangzott észrevételek nem szolgálnak elegendő iránymutatásul ahhoz, hogy a témában folytatni tudja a munkát. A vita lezárásakor az elnök megállapította, hogy a delegációknak több időre van szükségük a téma átgondolására, ezért a vitaanyag a CDIP 7. ülésének napirendjére is felkerül.

Jövőbeni munkaterv a szellemi tulajdon-védelmi rendszeren belüli rugalmasságról

A Titkárság emlékeztette a Bizottságot, hogy az új munkaanyagot a CDIP 5. ülésén született döntésnek megfelelően állította össze. A dokumentum három fejezetből áll: 1. szabadalmak 2. a WIPO releváns tevékenységének áttekintése 3. műszaki segítségnyújtás.

Az elhangzottak alapján a Titkárság megállapította, hogy egyes tevékenységeket illetően egyetértés bontakozott ki: e területeken folytatni fogja munkáját. A többi kérdést a CDIP újra megvitatja a következő ülésén.

Egyéb

Az ülés ideje alatt az elnök folyamatosan szűk körű konzultációkat tartott a koordinációs mechanizmus kérdéséről (a CDIP koordinációs mechanizmusára vonatkozó alapelveket a WIPO-tagállamok 2010. évi közgyűlése hagyta jóvá). A viták a mechanizmus módozatairól folytak (többek között: mely bizottságokat érinti a jelentési kötelezettség, a jelentés módja, formája, a módozatokról szóló megállapodás jellege). Az egyes regionális csoportok több javaslatot is előterjesztettek, azonban az ülés végéig, tekintettel az alapvető nézeteltérésekre, nem sikerült egységes álláspontot kialakítani.

A Jogérvényesítési Tanácsadó Bizottság (Advisory Committee on Enforcement, ACE) 6. ülésése (Genf, december 1–2.)

Az ülésen a hivatal részéről a Jogi és Nemzetközi Főosztály jogi ügyintézője vett részt.

Az ACE tagjai több prezentációt is meghallgattak, ezek tárgya a bizottság ötödik ülésén elfogadott munkaprogram különböző elemei voltak.

Az első előadást *Carsten Fink* (WIPO) tartotta a hamisítás és kalózkodás gazdasági hatásait mérő módszerekről. Elmondta, hogy a gazdasági hatások mérésére vonatkozó módszerek kapcsán a legnagyobb kihívást a lefoglalásokra vonatkozó harmonizált adatok hiánya okozza. Álláspontja szerint a további tanulmányok hasznosak lehetnek annak érdekében,

hogy a döntéshozókat általánosan tájékozzassák a hamisítási tevékenységekről. Ebből a szempontból a mikrotanulmányok alkalmasak lehetnek.

Ezt követően *Loren Yager (International Affairs and Trade, Government Accountability Office, Washington)* tartott előadást a hamisítással és kalózkodással érintett áruk mennyiségének meghatározásával kapcsolatos gazdasági módszerek nehézségeiről. Az ilyen áruk mennyiségének meghatározásával kapcsolatban problémát okoz, hogy azok jogsértő természetük miatt gyakran rejtve maradnak, és nincs egységes módszer az adatok gyűjtésére. A megbízható adatok hiánya miatt a veszteség kiszámítására gyakran olyan módszereket alkalmaznak, amelyek különböző feltételezéseket tartalmaznak. E feltételezések és változók kiválasztása és súlyozása különösen fontos az említett becslések szempontjából. E változók körében fontos szerepet játszik a fogyasztók megtévesztésének mértéke és a hamisított termékek értéke.

A következő előadó, *Joe Karaganis (Social Science Research Council)* a fejlődő országokban tapasztalható médiakalózkodással kapcsolatos kutatási eredményekről számolt be. A kutatás Brazíliára, Indiára, Oroszországra, Dél-Afrikára, Mexikóra és Bolíviára terjedt ki. Ezekben az országokban a relatív jövedelemhez képest a CD-k, DVD-k és szoftverek ára tízszer magasabb, mint ugyanezen termékek árai az USA-ban vagy Európában. Bár a szerzői jogi kalózkodás folyamatosan kárt okoz a gyártóknak és kereskedőknek, a fejlődő országokban egyúttal a különböző médiatermékekhez való hozzáférhetőség fő formáját is jelenti. Bár az árak meghatározása kérdésének problémája az említett országokban köztudott, mégis hiányzik ennek megvitatása a döntéshozók részéről, ehelyett a jogérvényesítés rendszerének szigorítására koncentrálnak.

Jeff Hardy (International Chamber of Commerce, ICC; Business Action to Stop Counterfeiting and Piracy Programme, BASCAP) a hamisítással és kalózkodással kapcsolatos fogyasztói attitűdökről szóló kutatás eredményeit ismertette. A kutatás arra irányult, hogy azonosítsa azokat a faktorokat, amelyek miatt a fogyasztók a jogsértő termékeket választják. Ezek között szerepelnek az alacsony árak, az egyre jobb minőség, az alacsony büntetések. Az alacsony ár, az elérhetőség, a minőség és az alacsony kockázat együttesen fokozza a hamis termékek vásárlásának társadalmi elfogadottságát. A legfontosabb visszatartó erők között említendő az egészségügyi és biztonsági kockázat, a jogi eljárásoktól való félelem vagy az, hogy az eredeti termékekhez járnak olyan szolgáltatások és garancia, ami a hamis termékekhez nem.

Az ülés első napját *Sisule F. Musungu (IQsensato)* előadása zárta, aki a szellemi tulajdonjogi jogsértések és a jogérvényesítés témakörét társadalmi-gazdasági, technikai és fejlettségi tényezők figyelembevételével elemezte. Felhívta a figyelmet arra, hogy a „hamisítás” („*counterfeiting*”) kifejezést egyre gyakrabban használják valamennyi szellemi tulajdonjogi jogsértésre vagy széles körű jogérvényesítésre történő utalásként. Mind a hamisítás, mind a kalózkodás kifejezés szándékos csalást, lopást vagy általában véve bűncselekményt sugall.

Az ülés második napját *David J. Blackmoore (Asia Pacific Secretariat, IPR Business Partnership, Új-Zéland)* nyitotta prezentációjával, melyben az ázsiai és csendes-óceáni tér-

ségben a hamis termékekkel kapcsolatban alkalmazott lefoglalásokat és megsemmisítési eljárásokat ismertette. A térségben a jogsértő termékek mennyisége és a lefoglalások száma folyamatosan nő. A lefoglalások egyre összetettebbek és költségesebbek lesznek mind a kormányzatok, mind a jogosultak számára. A jogsértő termékek közvetlen veszélyt jelentenek mind a fogyasztókra, mind környezetükre nézve.

Végezetül *Ben Horowitz (Dél-Afrika)* ismertette a Dél-Afrikában a DVD-kalózkodás leküzdése céljából elindított „Bliksem DVD” elnevezésű privát kezdeményezést.

Elhangzott ajánlás arra vonatkozóan, hogy az ACE végezzen elemzést a hamisítással és kalózkodással kapcsolatos terminológia vonatkozásában, valamint az utánzással mint tanulási folyamattal kapcsolatban.

A hamisítás és kalózkodás hatásainak mérésére vonatkozó módszerek fejlesztésével kapcsolatban az EU utalt a hamisítás és kalózkodás területén működő európai megfigyelőközpont tevékenységére. Néhány delegáció kezdeményezte, hogy az EU a vonatkozó információkat és megállapításokat ossza meg az ACE tagjaival a következő ülésen.

Az egyes delegációk lehetőséget kaptak arra, hogy a jövőbeni munkával kapcsolatos nyilatkozatok után a koordinációs mechanizmussal kapcsolatos nézeteiket ismertessék.

A Szellemi Tulajdon és a Genetikai Források, Hagyományos Tudás és Folklor Kormányközi Bizottság (IGC GRTKF) 17. ülése (Genf, december 6–10.)

Az ülésen az Iparjogvédelmi Jogi Osztály vezetője képviselte a hivatalt.

A hagyományos kultúra kifejeződései, folklor

A bizottság tagjai nagyrészt megismételték azokat az észrevételeket, igényeket és aggályokat, amelyek a júliusi ülésközi munkacsoport (IWG) során megfogalmazódtak, és amelyek esszenciája az IWG módosított tervezete volt. A tervezet terjedelme ismét többszörösére nőtt, koherenciája pedig ezzel arányosan csökkent.

Elmondható, hogy a tárgyalt rendelkezések tartalma még mindig nem tisztult le olyan mértékben, ami a közgyűlés elé bocsátáshoz szükséges lenne. Bár egyes pontokon érezhető a rendelkezések tervezetének érdemi finomodása és a tényleges szövegezési tárgyalások építő eredménye, más helyeken a tervezet csupán még több választási lehetőséget, illetve sajátos kompromisszumokat tükröző szövegrészeket tartalmaz.

Az ülés során döntés született arról, hogy a fent említett új tervezetet az IGC GRTKF májusi ülése fogja újra megvitatni, az ülés elnöke pedig informális konzultációk révén törekszik majd a különféle opciók és alternatívák csökkentésére.

A hagyományos kultúra kifejeződései és a hagyományos tudás körében egyaránt szerepelt a napirenden a Nemzetközi Iroda által az IGC GRTKF felkérésére elkészített új előkészítő irat (*Note on Meanings of the Term „Public Domain” in the Intellectual Property System*,

with Special Reference to the Protection of Traditional Knowledge and Traditional Cultural Expressions /Expressions of Folklore).

Hagyományos tudás

Az IGC GRTKF előző ülésén a 17/5. jelű előkészítő iratban foglalt rendelkezéstervezetek közül a 3–6. cikk került megvitatásra. Ennek folytatásaként az ülésen a fennmaradó 7–14. cikk vitája zajlott le. (*Principle of prior informed consent; Exceptions and limitations; Duration of protection; Transitional measures; Formalities; Consistency with the general legal framework; Administration and enforcement of protection; International and regional protection*)

Az előzetesen közölt beleegyezésről szóló 7. cikk kapcsán számos utalás történt a Biológiai Sokféleség Egyezményben részes felek konferenciáján (COP 10) 2010 októberében elfogadott Nagoyai Jegyzőkönyvre, amelynek tárgya a genetikai erőforrásokhoz való hozzáférés és haszonmegosztás.

A hagyományos tudásról szóló rendelkezések esetében is neuralgikus pontnak bizonyult az oltalom időtartama, mivel – a tervezet jelenlegi szövegével ellentétben – a fejlett országok a határozott idejű oltalom mellett foglaltak állást.

Általános jelleggel fogalmazódott meg, hogy a hagyományos tudásra vonatkozó rendelkezések szerkezetének jobban kellene követnie a hagyományos kulturális kifejeződésekre vonatkozó tervezetben már kidolgozottabbá vált tagolást.

A vita eredményeként döntés született arról, hogy a Nemzetközi Iroda elkészíti a hagyományos tudásra vonatkozó rendelkezések tervezetének frissítését, amely mind az ülésen elhangzott megjegyzéseket és javaslatokat, mint pedig a javasolt szerkezeti változtatásokat tartalmazni fogja.

Genetikai források

Az IGC GRTKF további munkájának lehetséges irányairól szóló előkészítő irat – a korábbiakhoz hasonlóan, de a legutóbbi ülésen elhangzott megjegyzésekkel kiegészített formában – három nagy csoportba rendezve tíz különféle opciót nevesít. Ezek a genetikai források defenzív oltalmának különböző vetületeit, a szabadalmi jogba bevezetendő feltárási követelményt, illetve a genetikai források felhasználásából származó előnyök méltányos megosztását szabályozó rendelkezések szellemi tulajdon-jogi kérdéseit érintik.

Döntés született arról, hogy az IWG harmadik ülésén a vita alapját mely dokumentumok – összesen 13 – fogják képezni. Ezekkel kapcsolatban a bizottság tagjai 2011. január 14-ig írásbeli megjegyzéseket nyújthatnak be a Nemzetközi Irodához.

Említést érdemel, hogy számos fejlődő ország élesen bírálta a jelenlegi szabadalmi rendszert, amely véleményük szerint a természeti környezet kereskedelmi árucikké alakításához vezet.

Megjegyzendő, hogy az IGC GR TKF genetikai forrásokkal kapcsolatos munkájával összefüggő aktualitást jelent a Biológiai Sokféleség Egyezményben részes felek által 2010. októberében elfogadott, fentebb már említett új Nagoyai Jegyzőkönyv, amelynek tárgya a genetikai erőforrásokhoz való hozzáférés és haszonmegosztás.

EU koordináció; további munka

December 10-én az EU koordinációs ülésen az Egyesült Királyság kérte Magyarországot, hogy mindenképpen fordítson majd nagyobb hangsúlyt az EU-s koordinációra, mint a belga elnökség. A tagállamok álláspontjai között a genetikai erőforrások és hagyományos tudás vonatkozásában sokkal nagyobbak az eltérések, mint a folklór vonatkozásában, ezért az IWG harmadik ülése alatt már nem lenne elég idő az egyeztetésre.

A dán küldött arra kérte Magyarországot, hogy foglalkozzon az önkéntes alap kérdéssel is, mert az kezd kimerülni. Javasolta ezért, hogy Magyarország bizzon meg egy céget, amelynek feladata az lenne, hogy a magánszférából gyűjtsön tőkét az alap számára.

A belga elnökség kifejtette, hogy véleményük szerint teret kell majd engedni az Afrikai Csoport javaslatának, és az EU-nak is meg kell próbálnia konstruktívnak lenni. Ezért egyelőre nem lenne szerencsés új szöveges javaslatot benyújtani.

A WIPO interregionális szemináriuma a szellemi tulajdon, különösen a védjegyek és a földrajzi árujelzők szerepéről az országmarkák építésében (Jalta, szeptember 7–8.)

A szemináriumon a Jogi és az Iparjogvédelmi Jogi Osztály ügyintézője képviselte a hivatalt.

A konferenciát megnyitó beszédében a szellemi tulajdonért felelős ukrán hivatal elnöke, Mikola Paladij hangsúlyozta az országmarika fontosságát Ukrajna számára. Kiemelte, hogy az egységes országmarika kialakításán túl fontos hangsúlyt helyezni az egyes régiók „brandjének” kialakítására.

A már kizárólag az országmarkák építésével kapcsolatos délutáni panel első előadója az ukrán képviselő volt, aki az ország „brandjének” építésével kapcsolatban előadását a „brand” és a „védjegy” közötti elhatárolással kezdte. A „brand” nem jogi fogalom, nem egyenlő a védjeggyel, azonban egy vállalat számára az egyik legfontosabb vagyoni elem lehet. Ukrajna a nemzet „brandjének” kialakítása tekintetében megtette az első lépéseket.

Az országmarkák védelmével kapcsolatos új kihívások, stratégiák és trendek témakörében Svájc képviselője tartott előadást a svájci „brand” kialakulásáról. A „svájciság”-ot mint a minőség, a tökéletesség, a komolyság, a biztonság és a pontosság szinonimáját definiálta. A svájci minőség értéket képvisel, és az ország legjellemzőbb képét adja, ezért azt a termékek származásával kapcsolatban használják, sokszor azonban visszaélnek ezzel a jelzővel.

A svájci képviselő előadását követte *Helen Lom* és *Ronald Marchant* prezentációja az érintett országoknak kiküldött és megválaszolt, az országmarkák használatára vonatkozó

kérdőív eredményeinek elemzéséről. Helen Lom a kérdőívet visszaküldő országoknak az országmárkák építését segítő jogi szabályozását elemezte. A kérdőívekből megállapítható volt, hogy valamennyi, a felmérésben részt vevő ország (*countries in transition*) hosszú időre visszatekintő szellemi tulajdon-jogi rendszerrel rendelkezik, és a legjelentősebb nemzetközi szerződéseknek is részese ezen a területen. A szellemi tulajdon-jogra vonatkozó szabályok között valamennyi ország esetében találunk védjegyekre és földrajzi árujelzőkre vonatkozó szabályokat. E jogintézmények különösen jelentősek az országmárkák építése során, mivel ezek a „branding” alapját jelentik. Az egyes országok által szolgáltatott, a lajstromozásra vonatkozó statisztikák jelenleg sajnos nem hasonlíthatók össze, mivel a válaszadók az információkat más-más szempontok alapján szolgáltatták, ezért ezen adatok feldolgozása és elemzése még folyamatban van. Annyi azonban már látható, hogy néhány országban a lehetőségekhez képest kevésbé élnek földrajzi árujelzők oltalomban részesítésével, valamint kevesebb tanúsító, illetve együttes védjegyet lajstromoznak. Az intézményi berendezkedés elemzésével kapcsolatban Ron Marchant elmondta, hogy fejlődés tapasztalható a köz- és privátszférában is a szellemi tulajdon-jogi eszközök (különösen a védjegyek és földrajzi árujelzők) kereskedelmi és gazdasági jelentőségének felismerésében, valamint marketingeszközként való hasznosításában. Megállapítható azonban, hogy a privát szervezetek szerepe még mindig gyenge. Az országmárka-építés fő területei a mezőgazdasági termékek piaca, a borok és egyéb szeszes italok piaca, az ásványvizek, valamint a különböző ipari termékek és technológiák. A mezőgazdasági termékek és az italok piaca azonban meglehetősen zsúfolt, ezért azoknak az országoknak, amelyek ezeket a termékeket jelölték meg meghatározó, karakteres termékként, azt tanácsolja, hogy találjanak olyan niche piacokat, ahol valamilyen, az országra jellemző termékkel meg tudnak jelenni.

A panelbeszélgetés keretében az országmárka-építés gyakorlati tapasztalatait osztották meg egymással a képviselők. Ennek keretében prezentációt tartott Grúzia, Bulgária, Szlovénia, Törökország, Lengyelország, Magyarország, Izrael, Moldova, Kirgizisztán, Üzbegisztán és Oroszország képviselője.

Ron Marchant ismertette az országmárka-építésre vonatkozó tanulmány szempontjait. A tanulmány szempontjai között szerepel a célcsoportok meghatározása, az egyes országok jelenlegi helyzete az országmárka-építésben, a jogi szabályozásra vonatkozó információk ismertetése, a statisztikai adatok elemzése, az országmárka-építésre vonatkozó kezdeményezések bemutatása. Ismertetni kívánják az egyes nemzeti logókat, figyelemfelhívó kampányokat, valamint a földrajzi árujelzők és védjegyek oltalmának megerősítésére irányuló kezdeményezéseket és a lehetséges niche piacokat.

A szeminárium lezárásaként a résztvevők eszmecsere-t folytattak és javaslatokat tettek az első napon ismertetett, a „Szellemi tulajdon, különösen a védjegyek és földrajzi árujelzők szerepe az országmárkák építésében” címmel a WIPO felügyelete alatt elkészítendő tanulmány kidolgozásához azzal kapcsolatban, hogy milyen szempontokat lehetne még figye-

lembe venni annak elkészítéséhez, melyek hasznosak lehetnek a régióbeli országok számára országmárkájuk meghatározása során.

A szellemi tulajdonról és a kis- és középvállalkozásokról rendezett nemzetközi fórum (Róma, október 4–6.)

A rendezvényen a hivatal részéről a Magyar Szellemitulajdon-védelmi Tanács titkárságvezetője vett részt.

A rendezvényt az olasz gazdaságfejlesztési minisztérium részéről a hamisítás elleni fellépést koordináló igazgatóság vezetője, *Loredana Gulino* általános igazgató nyitotta meg, aki az olasz kkv-k gazdasági szerepét méltatta, majd díjat adott át egy, az innováció és kutatás terén kiemelkedő teljesítményt felmutató vállalkozónak (aki mintegy 100 szabadalmi bejelentéssel rendelkezik). A WIPO részéről Johannes Christian Wichard, főigazgató-helyettes tartott nyitó előadást, amelyben a szellemitulajdon-védelem vállalati alkalmazásának fontosságát emelte ki, különös tekintettel a kkv-kra.

Heidrun Krestel (Európai Szabadalmi Hivatal, Bécs) „The EPO Cooperation Programme to Reorient Patent Information Centres” című előadásában a PATLIB-központok hálózatról tartott tájékoztatást. Kiemelte, hogy a szellemitulajdon-védelmi információs hálózat kiépítésében Olaszország az élen jár, hiszen már mintegy 61 ilyen információs pont működik az országban.

Beata Schmidt (BPHH) „SME’s and Trademarks – OHIM’s Initiatives for Rising Awareness on the Importance of Trade Mark Protection” című előadásában a közösségi védjegy mi-
benlétét, előnyeit ecsetelte, bemutatta a közösségi hivatal honlapján található, a bejelentők, elsősorban a kkv-k számára hasznos útmutatókat (*The Quick Guide to IP, The Quick Guide to Designs, The Quick Guide to Trademarks*).

A szellemi tulajdon finanszírozása témakörében *Giancarlo Migliori* (MrGoodIdea, Rome) „IP Based Financing” című előadásában a gazdasági válságot követő időszak jellemzői között kiemelte, hogy a korábbi, válság előtti időszakhoz képest fontosabbá váltak a versenyképességi előnyök, ami inkább a nagy cégek, és nem a kkv-k számára kedvező.

A nemzeti hivatalok marketing- és innovációs tevékenysége témakörében *Raquel Fernandez Horcajada* (Executive Agency Competitiveness & Innovation, Brüsszel) „The Enterprise Europe Network and the IPeuroAware project: IP support services to SMEs” című előadásában bemutatta a világ legnagyobb TTT-networkjének számító Enterprise Europe Networköt (EEN).

Christine Nordstrom (Svéd Szabadalmi és Lajstromozási Hivatal) „IP Support Services and Tools Developed in the Framework of the European IPR Project IPeuroAware for the Benefit of SMEs” című előadásában az IPeuroAware projekt célkitűzéseit, célcsoportjait, valamint legfontosabb eredményeit mutatta be, elsősorban a kkv-k szemszögéből.

Serge Quazzotti (Henri Tudor Intézet, Luxembourg) „A New IP Diagnosis Based on the AIDA Marketing Approach Aimed at Evaluation and Qualification of SMEs IP Practices and Use” című előadásában az AIDA elnevezésű IP-diagnózis eljárásról számolt be, amely négy szempont – A–Knowledge; I–Protection; D–Management; A–Exploitation – alapján, egy-egy kérdés segítségével értékeli a kkv-k iparjogvédelmi gyakorlatát.

Claudia Mund (Svájci Szövetségi Szellemtulajdon-védelmi Intézet) „*Envisioned. Created. Protected*” – *The SME-IP Project of the Swiss Federal Institute of Intellectual Property*” című előadásában a svájci hivatal kkv-orientált szolgáltatásairól tartott beszámolót, bemutatta a kkv-k számára kifejlesztett új portált.

Kim Buchardt Christiansen (Dán Szabadalmi és Védjegyhivatal) „*Business Support Services of the Danish Patent and Trademark Office*” című előadásában a dán hivatal üzletorientált iparjogvédelmi szolgáltatásaiból adott ízelítőt, amelyek közül a hivatal honlapján elérhető IP Marketplace szolgáltatás tarthat érdeklődésre számot.

Jonathan Gómez Caballos (Mexikói Szellemtulajdon-védelmi Intézet) „*Business Support Services of the Mexican Institute of Industrial Property*” című előadásában a mexikói hivatal iparjogvédelmi tudatosságnövelő tevékenységéről adott áttekintést, amelynek keretében a kkv-k, különösen a mezőgazdasági vállalkozások számára szerveznek szemináriumokat, a kereskedelmi kamarák részére általános oktatást.

Pierluigi Sodini (Unioncamere) „*IP Services and Activities of Italian Chambers of Commerce*” című előadásában az Olasz Ipari és Kereskedelmi Kamara innovációs és iparjogvédelmi szolgáltatási tevékenységéről számolt be, amelyen belül kiemelésre érdemes a szabadalmi információs központok szerepe.

Jeremy Philpot (Európai Szabadalmi Akadémia) „*Innovation Support Activities from the European Patent Academy*” című előadásában tulajdonképpen az akadémia weboldalán ment végig, bemutatva az e-learning-et, továbbá felhívta a figyelmet az *Inventor’s handbook* és az *European Intellectual Property Management* című kiadványra.

Beata Schmidt (BPHH) „*OHIM’s e-Tools to Facilitate Trade Mark Applications for SME’s*” című – második – előadásában a közösségi hivatal elektronikus bejelentési, tájékoztatói és kommunikációs szolgáltatásait (TMView, E-filing CTM, E-filing RCD, elektronikus fizetés bejelentés, megújítás esetén, CTM Watch szolgáltatás) mutatta be a BPHH honlapjának segítségével.

Fatih Karahan (Török Szabadalmi Intézet) „*Business Support Services of Turkish Patent Institute*” című előadásában röviden áttekintette a nemzeti hivatal főbb jellemzőit (az Ipari és Kereskedelmi Minisztérium felügyelete alatt működik, létszáma 241 fő, ebből 69 elbíráló). A kormányzati intézményekkel való együttműködés kapcsán bemutatta a 2008-ban létrehozott IP Coordination Board-ot, amelynek titkárságát a nemzeti hivatal működteti.

Otto Scharff (Norvég Iparjogvédelmi Hivatal) „*Strategic Focus on eServices – Developing an IP Search Tool*” című előadásában az IP Search Tool elnevezésű, újonnan bevezetett szol-

gáltatást ismertette. Az újonnan kifejlesztett online adatbázisban egy helyen található az összes oltalmi forma adatai, és nagyon hasonlít a hivatal PIPACS adatbázisához.

Magdalena Maciejka és Szlaps-Joanna Nyga (Lengyel Szabadalmi Hivatal) „*New and Improved Activities of Supporting SMEs – Efficient Technology Transfer*” című közös előadásában arról adott számot, hogy a 2008–2009. évi tanévtől a lengyel hivatal védnöksége mellett, a Tudomány és Felsőoktatási Minisztérium támogatásával, négy egyetemen való együttműködésben bevezették kötelező jelleggel az iparjogvédelmi tantárgy oktatását a lengyel felsőoktatásban.

Mika Waris (Finn Szabadalmi és Lajstromozási Nemzeti Hivatal) „*Business Support Services of the National Board of Patents and Registration in Finland*” című előadásában beszámolt arról, hogy a Finn Nemzeti Innovációs Stratégiát az elmúlt évben kidolgozott Nemzeti Szellemijogvédelmi Stratégia egészíti ki, amelyet az aktuális üzleti paradigmának megfelelően az „Open Innovation” jegyében készítettek el.

Isabella Flajban (Olasz Szabadalmi és Védjegyihivatal) „*Business Support Services of the Directorate General for Combating Counterfeiting – Italian Patent and Trademark Office (UIBM)*” című előadásában a gazdaságfejlesztési minisztérium keretein belül folyó hamisítás elleni tevékenységről számolt be.

Interregionális szimpózium a szellemi tulajdonhoz kapcsolódó jogok érvényesítéséről (Prága, november 2–3.)

A rendezvényen a hivatalt az Iparjogvédelmi Jogi Osztály jogi ügyintézője képviselte.

A szimpózium célja a részt vevő országok jogérvényesítési rendszerének jobbítása, helyzetfelmérés, segítségnyújtás az országok szellemijogvédelmi stratégia-építésének a jogérvényesítési szempontjaihoz.

A szimpóziumot a cseh hivatal elnöke, *Josef Kratochvíl*, a WIPO DCEA részlegének igazgatója, *Michal Svantner* és az Amerikai Egyesült Államok genfi szellemijogvédelmi attaséja, *Todd Reves* nyitotta meg. Bevezető előadásként a hamisításról és a kalózkodásról nyújtott globális áttekintést *Todd Reves* és a WIPO részéről *Mrs. Louise Van Grunen Vuagnat* („*Building Respect for IP Division*”), rámutatva a hamisítás súlyos társadalmi, gazdasági következményeire és fogyasztóvédelmi vonatkozásaira is. *Mrs. Vuagnat* ismertette a WIPO tevékenységét a jogérvényesítés területén: jogszabály-alkotási támogatás, nemzetközi együttműködés előmozdítása, segítségnyújtás nemzeti szellemijogvédelmi stratégiák megalkotásában, a Jogérvényesítési Tanácsadó Bizottság.

Az általános bevezetés után *Michal Svantner* és a REACT igazgatója, *Ronald Brohm* bemutatta a WIPO által a megfelelő jogérvényesítési struktúrák azonosításának céljával elkészített „Tool kit”-et, amelyet a szimpóziumon elhangzottak és az országok további javaslatai alapján még kiegészítenek, módosítanak. A „Tool kit” a határvédelem vámhatósági

feladataival és a piacfelügyeletnek a hamisítás elleni küzdelemben betöltendő szerepével foglalkozik mélyrehatóan, mind jogszabályi, mint joggyakorlati javaslatokat téve.

A „Tool kit: Enforcement of IPRs in Countries in Transition” legfontosabb megállapításai:

Az érintett, ún. átmeneti országok rendszerint nem számítanak a legismertebb világmárkák kulcsfontosságú piacának, ezért a jogtulajdonosok kevésbé koncentrálnak ezen országokra, ami a jogérvényesítésre fordított eszközeik kisebb mértékében is megnyilvánul. Ezen országok fogyasztói rosszabb életszínvonaluk, jövedelmi helyzetük miatt inkább hajlanak az olcsóbb, hamis termékek megvásárlására, és ezzel úgymond igazolják a hamis áruk kínálatának szükségességét. A jogérvényesítésben részt vevő hatóságok viszonylag képzetlenek, tájékozatlanok a szellemi tulajdon-jogi kérdésekben, nem megfelelő a jogi háttér az esetek nyomozásához és a hatékony jogérvényesítéshez. A vonatkozó szabályok túl bonyolultak vagy nem rugalmasak, felesleges formalitásokkal terheltek az eljárások, hiányoznak a gyors megoldást nyújtó, egyszerű eljárások a hamisítás elleni fellépésre.

A vámhatósághoz benyújtott ún. vámfigyelési kérelmek száma ezen országokban alacsonyabb, mint a nyugat-európai országokban, az USA-ban vagy Kínában. Ennek oka egyrészt az, hogy a jogtulajdonosok kevésbé érdekeltek ezeken a piacokon, másrészt az egyes országok által megkövetelt adminisztratív terhek (költség, ügyvédi meghatalmazás formai követelményei, fordítási követelmények, biztosítékadási kötelezettség egyes országokban).

A kérelmek számának növekvése fontos, hiszen a jogtulajdonosok proaktív támogatása nélkül lehetetlen fejleszteni a jogérvényesítési rendszert.

Az eredményes eljárás érdekében a feltehetően jogsértő áru észlelése esetén a lehető leghamarabb és leghatékonyabb módon fel kell venni a kapcsolatot a jogtulajdonosokkal az áru beazonosítása, jogsértő voltának megerősítése érdekében. A gyors és hatékony kommunikáció által raktározási költséget lehet spórolni, és az eredeti áruk forgalmát sem akasztják meg szükségtelenül.

A jogsértő áruk felfedezését és jogsértő voltának megállapítását követő eljárásnak gyorsnak, egyszerűnek és költségkímélőnek kell lennie, erre a javaslatok szerint az egyszerűsített eljárás vagy egyéb, bíróságon kívüli eljárás a legalkalmasabb.

A hatékony határvédelem mellett elengedhetetlenül fontos a piacfelügyelet szerepe is a jogérvényesítésben, ezért a javaslat szerint ezen hatáskörrel bíró hatóságokat be kell vonni a szellemi tulajdon-jogok érvényesítésébe és ehhez megfelelő eszközöket kell biztosítani számukra, valamint a jogtulajdonosokkal való stratégiai együttműködést is lehetővé kell tenni.

A konferencia további részében *Ralph Heinrich* tartott előadást az ENSZ Európai Gazdasági Bizottsága (UNECE) részéről, és a probléma mérési hiányosságait kifogásolta, azaz hogy több, és fejlett módszertannal elért adatok szükségesek a hamisítás által okozott gazdasági veszteségekről. Továbbá, az ún. közvetítők, pl. a szállító cégek, internetszolgáltatók felelősségre vonásába való elmozdulási irányt javasolt.

A szimpózium kerekasztal-beszélgetésekkel zárult, három témában folytak párhuzamosan a beszélgetések: vámossági, rendőrségi és piacfelügyeleti, amely beszélgetéseken a „Tool kit”-ben felvetett szempontokat vitatták meg a résztvevők. Felmerült továbbá annak kérdése, hogy a jogtulajdonos az, aki leginkább meg tudja állapítani, hogy egy termék jogsértő-e vagy nem, egy független szakértőtől ez szinte el sem várható, éppen ezért értelmetlennek tűnik független szakértőhöz ragaszkodni az ilyen típusú eljárásokban.

Interregionális szimpózium a szabadalmi információhoz való hozzáférésről és stratégiai használatáról (Moszkva, november 30–december 1.)

A rendezvényen a hivatal az Iparjogvédelmi Tájékoztatási és Oktatási Központ igazgatóhelyettese képviselte.

Yoshiyuki Takagi, a WIPO főigazgató-helyettese nyitó előadásában a tudásátadás infrastrukturális változásaira reflektált, valamint az előttünk álló kihívásokra. Bár az interneten számos keresőt és adatbázist találunk, mégis ezek használata nem vezet a problémák megoldásához. Hozzáadott értékre van szükség, mint pl. szakértelem, jó gyakorlat stb.

Az információátadás módja, stílusa megváltozott, a nyitott innováció értelmében gyakori pl. a világ legkülönbözőbb tájain élő tudósok együttműködése, egyre gyakrabban olyan tudósoknak kell átadni szabadalmi információt és tudást, akikkel sohasem találkoztunk.

A WIPO szakemberei ismertették a WIPO-t mint szervezetet, annak tevékenységét, céljait. Bemutatták az innovációs folyamat legfőbb elemeit, „az ötlettől a piaci megvalósításig”, továbbá a WIPO innovációtámogatást szolgáló szellemi tulajdon-védelmi tevékenységét, szolgáltatásait. Stratégiai céljaik közül kiemelték a tudáspiramisra épülő globális IP-infrastruktúra koordinálását és fejlesztését. Ismertették a WIPO digitalizálás, szabványosítás, adatbázis-építés és intézménytámogatás területén elért eredményeit. Stratégiai céljaik közül kiemelték, hogy a jövőben a világ referenciaforrásoként kívánunk működni az IP-információ és -analízis területén.

A résztvevők megismerhették a DCEA (Division for Certain Countries in Europe and Asia), egy 33 országot felölelő szervezet működését, célkitűzéseit, eddig elért eredményeit, stratégiai terveit. A szervezet kiemelt tevékenységei közé tartozik a fejlődő WIPO-tagállamok IP-stratégiájának megteremtésében nyújtott támogatás, valamint annak vizsgálata, hogy a kreativitás és az innováció hogyan illeszthető az adott kormány gazdasági és kulturális stratégiájába.

Az Európai Szabadalmi Hivatal (ESZH) képviselője bemutatta, hogy Oroszország területén hogyan építették fel az innovációs hálózatot, beszámolt az orosz Espacenet bevezetéséről, működtetéséről, továbbá az európai PATLIB-központok kialakítását megelőző felmérések alakulásáról, a bevezetéshez szükséges módszertan kialakításáról.

Az ESZH szakembere bemutatta a hivatal adatbázisait, részletesen beszámolt PDG (Patent Documentation Group) -tevékenységéről, -szolgáltatásairól.

A 171 résztvevő közül a közép-kelet-európai országok képviselői bemutatták saját országukban működő innovációs és promóciós tevékenységüket, a PATLIB-központok, kamarák és technológiatranszfer-irodák működését.

Az orosz és ázsiai hivatalok képviselői bemutatták hivataluk helyzetét, szolgáltatásait, stratégiai terveiket, célkitűzéseiket.

AZ EURÓPAI SZABADALMI EGYEZMÉNYBŐL (ESZE) FAKADÓ TAGÁLLAMI JOGOK GYAKORLÁSA ÉS KÖTELEZETTSÉGEK TELJESÍTÉSE

A hivatal 2010 második felében is ellátta a kormányzati képviseletet az Európai Szabadalmi Szervezetben (ESZSZ). Munkatársaink részt vettek a Szabadalmi Jogi Bizottság, a Költségvetési és Pénzügyi Bizottság, az Informatikai Bizottság, az Igazgatótanács, az Igazgatótanács Elnökségének ülésein, illetve különböző továbbképzéseken.

Az Informatikai és Kooperációs Ügyekért Felelős Bizottság (Technical and Operational Support Committee, TOSC) 72. ülése (Hága, szeptember 15–16.)

Az ülésen a hivatalt az elnöki főtanácsadó, valamint a Vegyipari és Biotechnológiai Osztály vezetője képviselte.

IP5 (az öt legnagyobb szellemi tulajdon-védelmi hivatal)-együttműködés

Az ESZH képviselője ismertette az IP5-együttműködés keretében lezajlott eseményeket. Az előzmények között fontosnak tartotta kiemelni, hogy az elmúlt időszakban az IP5-hivatalokba tett bejelentések száma jelentősen megemelkedett, ezért kezdeményezték az együttműködést. Az Egyesült Államok Szabadalmi és Védjegyhivatalának (USPTO) kezdeményezésére 2007-ben tárgyaltak először, célul a párhuzamosságok megszüntetését és a hatékony, minőségi munkavégzést tűzték ki. Megállapodtak a munkamegosztási struktúra kialakításában, a minőségi kérdésekben, valamint abban, hogy a „first filing office” tegye nyilvánossá a kutatást mindenki számára.

Megállapították, hogy az öt hivatal közül az Európai Szabadalmi Hivatal (ESZH) készíti el a leggyorsabban a kutatási jelentéseket.

Az elnök kiemelte az átláthatóságot, amelynek okán nemcsak az elbírálók és a nemzeti hivatalok ismerhetik meg a projekt részleteit, hanem a politikusok is.

Teljesítménykiaknázási projekt (Utilisation Implementation Project – UIP)

Megállapították a rövid, közép-, és hosszú távú terveket.

Rövid távú: a hozzáférhetőség biztosítása a first filing hivatalnál.

UIP – meg kell határozni azokat az adatokat, amelyeket hozzáférhetővé kell tenni, és azokat is, amelyek ezen felül biztosíthatók:

- adatszolgáltatás meghatározása;
- automata eszközök fejlesztése.

Az UIP projekt irányítását korábban elfogadta a TOSC: *TOSC – Supervisory board [UIP project board (ESZH) – project team(s)]*.

A magyar delegáció javasolta, hogy a következőkben a tenderkiírást jobban át kell gondolni, mert így nem lehet kalkulálni az erőforrásokkal.

A gépi fordítással kapcsolatos együttműködési program

Az ESZH elnöke ismertette a projekt részleteit. Kifejtette, hogy a nemzeti hivatalok esetében egyenként kell egyeztetni, milyen arányban lehet megosztani a költségeket.

A fordításhoz szükséges dokumentumok szabadon hozzáférhető, közzétett anyagokból lesznek kiválasztva. Nincs tudomása arról, hogy egyes tagországokban léteznének olyan szabályok, amelyek a gépi fordítással létrejövő szellemi termékeket védene, de a projekt célja amúgy is az, hogy mindenki számára hozzáférhető dokumentumok keletkezzenek. Az ESZH elnöke azzal a javaslattal zárta hozzászólását, hogy a legjobb terméket kell a piacról kiválasztani.

Az Európai Bizottság képviselője hozzászólásában szintén a gépi fordítás kérdésének fontosságát hangsúlyozta és kifejezte örömét afelett, hogy az ESZH-ban van elég kapacitás a program végrehajtására, illetve, hogy ilyen nagyarányú támogatás tapasztalható a tagországok részéről.

A TOSC teljes mértékben támogatja a program megvalósítását, jóllehet számos – főleg a finanszírozást illető – kérdés még tisztázásra vár.

Minőségbiztosítási kérdőív

A tagországok támogatják az együttműködést ezen a területen, hiszen mindenki tanultat másoktól. A mérőszámok fejlesztése, illetve a „Best practice” megosztása is nagyon kívánatos, különösen, hogy ez utóbbi elektronikus úton történne.

Az ESZH elnöke rövid ismertetést adott a külső átvizsgálásról a pénzügy és az IT területén, valamint, hogy ez alapján milyen további fejlesztések várhatók.

A Szabadalmi Jogi Bizottság (Patent Law Committee, CPL) 39. ülése (Hága, szeptember 27.)

Az ülésen a hivatal részéről a jogi elnökhelyettes mint a bizottság elnöke, valamint az Iparjogvédelmi Jogi Osztály jogi ügyintézője vett részt.

Egy benyújtott dokumentum a „*Raising the Bar*” projekt keretében javaslatot tett a Végrehajtási szabályzat 71. szabályának módosítására. A javaslat értelmében azokban az esetekben, amelyekben a bejelentő a Végrehajtási szabályzat 71. szabályának (3) bekezdése alapján

adott felhívásra reagálva a megadás alapjául szolgáló szöveg módosítását vagy kijavítását kezdeményezi, az eljárás egy további lépéssel egészül ki. Ezzel egyidejűleg a bejelentő fordítási és díjfizetési kötelezettsége halasztást nyer. Ha a bejelentő módosítási javaslata a vizsgálati osztály számára elfogadható, az osztály ezt jelzi, ezt követően további négy hónapos határidőt biztosít a bejelentőnek az alaki követelmények teljesítésére. Ellenkező esetben folytatódik az eljárás az Európai Szabadalmi Egyezmény (a továbbiakban: ESZE) 94. cikke szerint.

A kifejtettekén túl a javaslat – a Végrehajtási szabályzat szövegének módosítása nélkül – vissza kívánja állítani a vizsgálati osztályok 2002 előtt követett gyakorlatát is, melynek értelmében az elbírálóknak újból lehetősége nyílna arra, hogy indoklással ellátott módosítási javaslatot („suggestion of changes”) tegyenek a megadásra szánt szövegváltozatot illetően.

További eleme a javaslatnak, hogy a bejelentőnek a megadás alapjául szolgáló szövegváltozat mellett – konkludens módon, az alaki követelmények teljesítése útján – a bibliográfiai adatokat is jóvá kell hagynia. E javaslat célja, hogy a bejelentők tudatosan ellenőrizzék az adatokat még a megadásról szóló határozat kibocsátását megelőzően.

Az ESZH javaslatot tett a Végrehajtási szabályzat 36. szabálya (2) bekezdésének „operatív” jellegű módosítására, melynek értelmében a jogszabály – a transzparencia jegyében – kimerítően felsorolná a vizsgálati osztály azon felhívásait, amelyek a megosztott bejelentések önkéntes benyújtására nyitva álló 24 hónapos határidőt megindítják. E módosítási javaslatát az ESZH a SACEPO „Rules” munkacsoportjának 2010. július elsején tartott ülésén elhangzottakra, továbbá az azt követő írásbeli eljárás során kapott észrevételekre alapozta.

A Végrehajtási szabályzat jelenleg hatályos 36. szabályát az Igazgatótanács 2009. március 25-i határozatával módosította. A módosítás 2010. április 1-jével lépett hatályba.

Az ESZH javaslatot tett a Végrehajtási szabályzat 161. szabályával megállapított egy hónapos határidők – így az ESZH mint nemzetközi kutatási szerv írásbeli véleményére (WOISA), a nemzetközi elővizsgálati jelentésére (IPER), illetve a kiegészítő európai kutatási jelentésében (SISR) foglalt magyarázatokra történő nyilatkozattételre nyitva álló határidők – hat hónapra történő módosítására. A határidő meghosszabbításának célja az, hogy a bejelentőknek, illetve képviselőiknek elegendő időt biztosítsanak arra, hogy a nemzetközi szakasz eredményeire reagáljanak. A jelenlegi egy hónapos határidő ugyanis túl rövidnek bizonyult, mely alatt a bejelentők csupán apróbb („kozmetikai jellegű”) módosításokra szorítkoznak, és így a tartalmi jellegű módosítások a vizsgálati eljárás későbbi szakaszára tolnak. Mindez az eljárások elhúzódását eredményezi. Módosítási javaslatát az ESZH a SACEPO „Rules” munkacsoportjához benyújtott írásbeli észrevételekre alapozta.

Az ESZH három további kérdéskörrel kívánta tájékoztatni a Bizottságot.

1. Elmondta, hogy az ESZE legújabb kiadása októberben jelenik meg.

2. Kifejtette továbbá, hogy az ESZH-nak az ESZE 112a. szakasza szerinti felülvizsgálati kérelem alapján hozott pozitív döntés esetén esedékessé váló fenntartási díjakkal kapcsolatos nemzeti rendelkezésekre vonatkozó kérdőívére eddig 18 tagállamtól érkezett válasz. A nemzeti hivataloktól kapott válaszok alapján az ESZH bővíteni kívánja a „National law

relating to the EPC” elnevezésű kiadványát. Ezért az ESZH kérte, hogy azok a delegációk, akik még nem adtak választ a kérdőívre, ezt mielőbb tegyék meg, hogy a kiadvány kiegészítése megtörténhessen.

3. Végül kifejtette, hogy a Végrehajtási szabályzat szabályainak további módosításáról teljes körű listát szándékoznak készíteni, amelynek érdekében november közepén vagy végén informális megbeszélést kívánnak folytatni.

Az Európai Szabadalmi Szervezet Igazgatótanácsa (IT) Elnökségének (Board) 42. ülése (Párizs, október 4.)

A hivatalt a jogi elnökhelyettes képviselte az ülésen.

A napirend elfogadását követően az Európai Szabadalmi Hivatal (ESZH) elnöke külön köszöntötte az elnökséget abból az alkalomból, hogy e minőségében először vett részt Board-ülésen.

A Board megtárgyalta az Igazgatótanács elnökének javaslatát az Igazgatótanács és a többi testület tisztségviselőinek megválasztására kidolgozott magatartási szabályokra vonatkozóan. Az elnökség tagjai egyöntetűen támogatták az elképzelést, kisebb változtatásokkal. A határidőket a javaslatához képest lerövidítik, a jelentkezés alaki szabályait egyszerűsítik; az új szabályokat az Igazgatótanács októberi ülésén fogadják el. Hatályuk alá az Igazgatótanács, a Költségvetési és Pénzügyi Bizottság (BFC), a Szabadalmi jogi Bizottság (CPL) és az Informatikai és Kooperációs Ügyekért Felelős Bizottság (TOSC) elnöke és elnökhelyettese, valamint a Board választott tagjai tartoznak. Az új választási rend alkalmazására az Igazgatótanács decemberi ülésén kerülne sor először. Ezért az Igazgatótanács októberi ülésén még nem töltenék be a jelenleg üres vagy eddig üressé váló pozíciókat. A decemberi ülés dönt a következő tisztségviselők megválasztásáról: az Igazgatótanács elnökhelyettese, a Költségvetési és Pénzügyi Bizottság elnökhelyettese, a Board egyik tagja (az izlandi tag lemondása folytán).

Az ESZH elnökhelyettesi pozícióira beérkezett pályázatok közül a VP5 tekintetében egy felelt meg az előírásoknak (a német jelölté), a VP1 posztjára pedig két érvényes (egy belga és egy angol) pályázó van. Az ESZH elnöke aláhúzta: az elnökhelyettesek kinevezéséről az Igazgatótanács októberi ülésén mindenképpen dönteni kell; ez áll az ESZH működőképességének érdekében.

A Board áttekintette az Igazgatótanács októberi ülésének napirendjét. Az ESZH elnöke kiemelte a Marokkóval tervezett hatályosítási megállapodás és a szabadalmak gépi fordítására irányuló együttműködési program jelentőségét. Ez utóbbi program pénzügyi vonzatai egyes Board-tagok szerint további megvilágítást igényelhetnek.

Az ESZH elnöke jelezte: két külső auditot rendelt meg – egyet a pénzügyi helyzetről, egyet az informatikai fejlesztésekről. Az auditok eredményei 2011 elején válnak hozzáférhetővé; első – általános – vitájuk 2011 márciusában várható az Igazgatótanácsban.

A Költségvetési és Pénzügyi Bizottság (Business and Finance Committee, BFC) 99. ülése (Hága, október 5–6.)

Az ülésen a Gazdálkodási Főosztály vezetője és az Iparjogvédelmi Jogi Osztály jogi ügyintézője képviselte a hivatalt.

Megvitatásra került a Marokkóval megkötendő hatályosítási egyezmény tervezete. A megállapodás megkötésére az ESZH elnökének az Igazgatótanács ad felhatalmazást, míg a bizottság előzetesen véleményezi a dokumentumot. Az ESZH elmondta, hogy a Marokkóra alkalmazandó díjrezsím azért azonos a kiterjesztési államok esetében használatossal, mert bár operatív szempontból más, technikailag ugyanaz a mechanizmus alkalmazandó Marokkóra, mint a kiterjesztési államokra. Ezt a modellt egyéb ilyen típusú hatályosítási egyezmények vonatkozásában is alkalmazni kívánják majd.

Az EPOQUE-BNS-díjakkal kapcsolatban benyújtott dokumentum a díjak 2010. július 1-jével történő módosítására tett javaslatot. A dokumentumból kiderült továbbá, hogy 2011 tavaszán az ESZH új kalkulációs módszer (*pricing method*) bevezetésére kíván javaslatot tenni az Igazgatótanácsnak, amely 2011 második felében vagy 2012 elején lépne hatályba.

Az elnök hangsúlyozta, hogy a bizottságnak jelenleg csupán a korábbi kalkulációs módszer meghosszabbításáról kell döntenie, egyébként a rendszer átdolgozása 2011-re várható, és kérte az ESZH-tól a tagok által kért kimutatások elkészítését.

Az ESZH egy együttműködési program létrehozását irányozza elő az európai szabadalmi fordítási rendszer megteremtése érdekében. A program célja egy, a szabadalmi területre kifejlesztett nyelvi fordítórendszer létrehozása az Európai Unió Bizottságával együttműködve. A rendszer kezdetben angolról fordítana az Európai Szabadalmi Szervezet (a továbbiakban: ESZSZ) többi tagállamának nyelvére és fordítva. A szolgáltatás később az ESZH másik két hivatalos nyelvére is kibővíthető lenne. Az ESZH a jövőben – az EU Bizottságával együtt – meg kívánja vizsgálni, hogy milyen módon szerezhető támogatás a programra az EU-tól.

Az ESZH kifejtette, hogy a javaslat értelmében a gépi fordítás ún. általános fordítógépek segítségével zajlik majd. Ezek a gépek jelenleg is elérhetőek a piacon. Ahhoz azonban, hogy az általános fordítógépek a szabadalmi területen is alkalmazhatóak legyenek, a gépeket – ún. szabadalmi szaknyelvi források bevitelével – „tanítani” kell. A szaknyelvi források megteremtéséhez egy-, illetve kétnyelvű szabadalmi dokumentumok feldolgozása szükséges.

A szolgáltatás célja a szabadalmi információ áramlásának megkönnyítése, továbbá a szabadalom megadására irányuló eljárás elősegítése. A program végső fázisában a fordításokat olyan minőségi szintre kívánják hozni, amely szakemberek és képzett felhasználók számára lehetővé teszi legalább a szabadalmi dokumentumok technikai tartalmának megértését és ezáltal annak megállapítását, hogy az adott dokumentum technikai vagy gazdasági szempontból relevánsnak tekinthető-e (*fit for purpose*).

Az elnök elmondta, hogy az elkövetkező három hónapban független szakértők pénzügyi és információtechnológiai átvilágítást fognak tartani az ESZH-nál, amelynek az eredménye

2011 elejére várható. A könyvszakértői átvilágítást a Deloitte & Touche, az informatikait – a szintén jó referenciákkal rendelkező – angol P&A cég végzi majd.

A 2011-re adott korábbi előrejelzéshez képest némi változás mutatkozik a konkretizált költségvetésben: növekszik a bevételi főösszeg, de ugyanakkor a kiadások egésze is, melynek eredőjeként az eredmény (veszteség) cca. 64 millió EUR javulás mentén – 135,1 millió EUR-ról – 71,2 millió EUR-ra mérséklődik. Pozitív jelként értékelhető, hogy a 2011-es előrejelzéshez képest a működési (üzemi) eredmény javul, míg a személyi jellegű kiadások visszaszorulnak.

*Az Európai Szabadalmi Szervezet Igazgatótanácsának (IT) 125. ülése
(Hága, október 26–28.)*

Az eseményen a hivatalt az elnök, a jogi elnökhelyettes, valamint a Jogi és Nemzetközi Főosztály helyettes vezetője képviselte.

Az ülésen első ízben vett részt Szerbia mint az Európai Szabadalmi Szervezet 38. szerződő állama.

Benoît Battistelli, az ESZH elnöke szóban számolt be eddigi tevékenységéről:

– két tanulmány elkészítését rendelte meg: az egyik célja az ESZH pénzügyi átvilágítása (ezt a müncheni Deloitte & Touche tanácsadó cég végzi el), a másiké a számítástechnikai rendszerek auditálása – az eredmények jövő tavaszra várhatóak;

– fontosnak tartotta jelezni, hogy az ESZH a WIPO adatai alapján a bejelentések számának növekedése terén jobban teljesített, mint általában a fejlett ipari országok, ezért reményét fejezte ki, hogy a bejelentési számok 2011 elején ismét elérik a 2008-as év végi adatokat;

– 2010. október 1-jén a megosztások tekintetében hatályba lépett új szabályoknak „köszönhetően” szeptember hónapban soha nem látott mértéket ért el a megosztásra irányuló kérelmek száma (a szokásos havi átlag 900-ról 10 000-re ugrott); az elnök köszönetét fejezte ki azoknak a munkatársainak, akiknek áldozatos munkája lehetővé tette, hogy ez ne okozzon nagyobb fennakadást;

– bejelentette, hogy az ESZH megállapodást kötött az Egyesült Államok Szabadalmi és Védjegyhivatalával (USPTO) az Európai Osztályozási Rendszerre (ECLA) épülő új közös osztályozási rendszer kialakítására, amely természetesen a Nemzetközi Szabadalmi Osztályozással (IPC) teljes mértékben kompatibilis;

– kiemelte a gépi fordítási program jelentőségét, és jelezte, hogy ennek gyorsított végrehajtása érdekében szorosan együttműködnek az Európai Bizottsággal.

Belgium az EU soros elnökeként előadott beszámolójában megemlítette, hogy az EU szabadalmi csomagja két elemből áll, tájékoztatta a delegációkat, hogy elnökségük alatt a második, nyelvi rezsimit érintő szabályok tárgyalását helyezték előtérbe. Július óta számos ülésen elemzik a tagállamok nyelvi rezsimre vonatkozó javaslatait; az egyik fontos elem a

támogatások kérdése, pl. a gépi fordításra fordítható források; javasolják, hogy az EU és az ESZH közötti együttműködés legyen kifejezetten megemlítve a rendelettervezetben.

A szabadalmakhoz használt nyelvi szolgáltatásokról szóló együttműködési program

Az ESZH elnöke kifejtette, hogy egyik fontos eleme ennek a projektnek, hogy megkönyvítsék az ESZH elbírálóinak hozzáférését pl. az ázsiai nyelvekhez. Az ESZSZ tagállamainak a saját szükséglete is ennek a projektnek a folytatása, hogy a bejelentők és a szabadalmi rendszer egyéb felhasználói is jobban hozzáférhessenek a szabadalmi dokumentumokhoz. Mindemellett kiemelte, hogy az EU számára is aktuális e kérdés. Az ESZH elnöke kijelentette, hogy a létező technológiák közül ki kell választani a legjobbat, és a pénzügyi részletekre később kívánnak kitérni, de reméli, hogy mind a pénzügyek, mind az időzítés tekintetében pozitív meglepetések fogják érni a delegációkat.

Az Európai Bizottság bejelentette, hogy az EU 4 millió eurót kíván e projektre fordítani, emellett határozottan támogatja azt a javaslatot, hogy a rendelettervezet szövegében legyen kifejezett utalás arra, hogy az EU milyen szerepet kell, hogy vállaljon a gépi fordítási projektben. A Bizottság jelezte, hogy egyébként általánosságban is támogatják a gépi fordítás fejlesztését, amely törekvések koordinálását mostantól a Belső Piaci Főigazgatóság fogja végezni. Mindezek értelmében az ESZH-val megállapodást (*Memorandum of Understanding*) fognak kötni a gépi fordítási program támogatásáról. Az Európai Bizottság elképzelése szerint az általa nyújtott támogatásban dotálni kívánja a tagállamok digitalizálási munkálatait is (*digitisation of patent corpora*).

A Bizottság kijelentette, hogy az ESZSZ nem EU-tagállamai számára is biztosítani fognak pénzügyi támogatást a gépi fordítás tekintetében, mert ezek az országok társult vagy szomszédpolitikai együttműködésben állnak az EU-val.

Az ESZH elnöke szerint nem szabad sem alá- sem túlbecsülni e projekt hatásait. Nyilván az a cél, hogy a piacon létező fordítási programoknál jobbat alkossunk. A 15. és 16. pontban benne van, hogy milyen minőséget kívánunk elérni (*fit for purpose*). Tehát a cél nem jogi kötőerejű szöveg előállítása, hanem a lehetőség megteremtése arra, hogy az érdekelt rátaláljon a releváns dokumentumokra, és nagyjából meg tudja ítélni annak tartalmát azelőtt, hogy esetleg fordítást készíttessen. A cél az, hogy az ESZH által fejlesztett program jobb legyen a Google-nál. A nemzeti hivatalok költségei tekintetében a javaslat a 35. pontban található; a digitalizáció pedig az ESZH dolga.

A holland nemzeti hivatal kiállítással egybekötött fogadást rendezett a modern holland szabadalmi törvény elfogadásának 100 éves évfordulója alkalmából.

Az Európai Szabadalmi Szervezet Igazgatótanácsának 126. ülése (Hága, december 14–15.)

Az ülésen a hivatal részéről az elnök, a jogi elnökhelyettes, valamint az Iparjogvédelmi Jogi Osztály jogi ügyintézője vett részt.

Az ülésen az MSZH elnökét az Európai Szabadalmi Szervezet Igazgatótanácsának elnökhelyettesévé választották. Az MSZH jogi elnökhelyettese bejelentette, hogy 2011. január 1-jei hatállyal lemond az Szabadalmi Jogi Bizottság (*Patent Law Committee, PLC*) elnöki posztjáról, mivel e nappal a Belső Piaci Harmonizációs Hivatal Igazgatótanácsának elnökévé választották.

Benoît Battistelli, az Európai Szabadalmi Hivatal (ESZH) elnöke beszámolt a résztvevőknek eddigi tevékenységéről.

2010 júliusa óta három alkalommal tartott megbeszélést a *Personal Staff Committee*-vel, amelynek eredményeként hat olyan témakört határoztak meg, amelyekre különösen nagy hangsúlyt kívánnak fektetni. Ezek a pontok a személyzeti politika, a teljesítmény, a belső jogorvoslatok, a konfliktuskezelés és az emberi jogok kérdésköre mellett az ún. „második kosarat”, valamint a konzultációs folyamatok javítását foglalják magukban.

Az ESZH elnöke nagy hangsúlyt kíván fektetni a felhasználók csoportjaival való kapcsolattartásra és a folyamatok konzultációra. Ennek fényében az elmúlt hónapokban többször találkozott a felhasználók különböző szervezeteivel és csoportjaival.

Az ESZH elnöke októberben tájékoztatta az Igazgatótanácsot két tanulmány megrendeléséről: az egyik tanulmány célja az ESZH pénzügyi átvilágítása, míg a másik számítástechnikai rendszerek auditálásával foglalkozik. Az ESZH elnöke rövid tájékoztatást adott azokról a kérdésekről, amelyek mentén e két tanulmány készült.

Tekintettel arra, hogy a fenti két tanulmány eredményei még nem állnak rendelkezésre, a 2011-es költségvetési tervezet a folyamatosság jegyében készült, összhangban azokkal az alapvető feltételezésekkel, amelyeket tavasszal a Költségvetési és Pénzügyi Bizottság és az Igazgatótanács elé terjesztettek. Ez alól kivétel a Szabadalmi Akadémia költségvetésének 1 millió euróval történő bővítése, elsősorban a képzési feladatok ellátása érdekében.

Az ESZH elnöke hangsúlyozta továbbá, hogy nagy jelentőséget tulajdonít a *European Patent Network (EPN)* fejlesztésének.

A gépi fordítási rendszer megvalósítására irányuló, az Igazgatótanács által októberben jóváhagyott együttműködési program keretében az ESZH szerződést kíván kötni a *Google*-al a technikai megvalósítás érdekében.

2010. október 25-én az ESZH és az Egyesült Államok Szabadalmi és Védjegy hivatalának (USPTO) elnöke közös nyilatkozatot írt alá, amelynek célja egy közös osztályozási rendszer kifejlesztése.

A trilaterális együttműködés területén a három hivatal 2010 novemberében tartotta éves konferenciáját. A konferencián – többek között – megállapodás született arról, hogy a PCT-PPH programot a teljes IP5-hálózatra kiterjesztik.

Az ESZH elnöke végül kifejtette, hogy a többoldalú együttműködés területén kiemelt hangsúlyt fektet a Szellemi Tulajdon Világszervezetével (WIPO) való technikai együttműködésre, valamint a PCT-rendszer továbbfejlesztésére.

Az ESZH elnöke elmondta, hogy az ügyhátralék mértéke stabilizálódni látszik. A *Google*-lal kötendő megállapodás vonatkozásában pedig kifejtette, hogy jelenleg csupán egy ún. *Memorandum of Understanding* került megkötésre, amely három hónapra szól. Elmondta, hogy nincs kifogása az ellen, hogy a megállapodás másolatát a delegációk rendelkezésére bocsássák, azt azonban előzetesen meg kell vizsgálni, hogy erre jogilag van-e lehetőség.

A belga elnökség (PRES) tájékoztatta a tanácsot az EU-szabadalommal kapcsolatos legutóbbi fejleményekről.

Az Európai Bizottság tájékoztatta az Igazgatótanácsot arról, hogy 2010. december 14-én – 12 tagállam kérésének eleget téve – az egységes szabadalmi oltalom területén folytatandó megerősített együttműködést jóváhagyó határozatra vonatkozó javaslatot terjesztett elő. A 12 tagállamhoz az ülés napján további két állam csatlakozott.

Az Európai Bizottság kifejtette, hogy a megerősített együttműködés – tartalmát és céljait tekintve – a közösségi szabadalomról szóló tanácsi rendeletről vonatkozó, valamint az európai uniós szabadalom fordítási szabályairól szóló tanácsi rendeletről vonatkozó javaslatok alapulna, figyelembe véve az uniós szabadalomról szóló rendelettervezetről szóló, 2009. december 4-én elfogadott, ún. „általános megközelítésben” foglaltakat, valamint a belga elnökség által kidolgozott és javasolt egyéb elemeket.

A megerősített együttműködést jóváhagyó határozatra vonatkozó javaslatot az EU Tanácsának minősített többséggel kell jóváhagynia, az Európai Parlament egyetértését követően. A Bizottság 2011-ben terjeszti majd elő a megerősített együttműködés végrehajtására – többek közt a fordítási követelményekre – vonatkozó, részletes javaslatokat.

Az Európai Szabadalmi Akadémia (European Patent Academy, EPA) szervezésében 2010 második felében megvalósult külföldi szemináriumok és továbbképzések

Költségtérítéssel továbbképzések:

- EPA-szeminárium „Szabadalmakkal kapcsolatos viták kezelése” témában, Ljubljana, augusztus 30–szeptember 1.;
- EPA-szeminárium „Hogyan oktassuk az EPOQUEnet kutatást” témában, Hága, szeptember 6–10.;
- EPOQUEnet-mesterkurzus, Hága, szeptember 21–23.;
- EPA-szeminárium „Felhasználóorientált weblapkonceptiók” témában, Tallinn, október 5–7.;
- Szeminárium „Újdonságkutatási jelentés és írásos vélemény készítésének módszere” témában, München október 25–27.;
- Szeminárium a szellemi tulajdon-védelem oktatásáról, München, november 4.;
- Szeminárium a szellemi tulajdon-védelem oktatásáról, Bukarest, november 8–11.;

Egyéb, az Európai Szabadalmi Hivatal által szervezett rendezvények

- Regionális konferencia a szellemi tulajdon-védelem oktatásáról (Belgrád, szeptember 1–2.);
- Oktatási kapcsolattartó személyek találkozója (Madrid, szeptember 30–október 1.);
- Szabadalmi információs konferencia (Lausanne, október 18–21.);
- A teljesítménykiaknázási projekt (UIP) munkacsoportjának ülése (München, november 22.);
- PCHSA + WG1 munkacsoportülés (München, november 23.).

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA SZELLEMI TULAJDONÉRT FELELŐS MUNKACSOPORTJAINAK MUNKÁJÁBAN, ILLETVE EGYÉB UNIÓS RENDEZVÉNYEKEN VALÓ RÉSZVÉTEL

Munkatársaink az év második felében is gyakori résztvevői voltak a Brüsszelben, illetve egyéb helyszíneken tartott munkacsoporti és szakértői üléseknek, konferenciáknak. Téma szerinti és időrendi csoportosításban az ülések a következők voltak:

- EU tanácsi munkacsoportülések a szerzői jog témakörében: július 13., szeptember 10., november 5., december 14–15.;
- EU tanácsi munkacsoportülések szabadalmi témában: július 14., július 28., szeptember 8–9.;
- „Az Elnökség Barátai” munkacsoportülés: szeptember 3.;
- a Versenyképességi Tanács ülése: október 11., november 10., december 10.;
- ECTA kerekasztal-megbeszélés: október 22.;
- szimpózium az európai szabadalmi rendszerről: november 3.;
- kétoldalú találkozó az EU Bizottság és a magyar szellemi tulajdonnal foglalkozó munkacsoport vezetői között: november 9.;
- tanulmányút EKTB-tagok részére: november 10–12.;
- ERAC tudástranszfer-munkacsoport ülése: november 11–12.;
- a szellemi tulajdonhoz kapcsolódó büntetőjogi konferencia: november 29–30.

AZ EURÓPAI UNIÓ ÁLTAL FINANSZÍROZOTT IPEUROPAWARE PROJEKTHEZ KAPCSOLÓDÓ RENDEZVÉNYEK

IPeuropAware 8. munkacsoporti ülés (Berlin, szeptember 9.)

A rendezvényen a hivatal részéről az Ügyfélszolgálati Osztály vezetője vett részt.

A WP8 munkacsoport keretében kitűzött cél a nemzeti hivatalok „helpdesk” szolgáltatásainak az összehangolása, valamint a feltételek megteremtése bizonyos „alapszolgáltatások” bevezetésére mind a hazai, mind a külföldi kkv-k tájékoztatásának az elősegítésére.

Az ülést *Hubert Rothe* nyitotta meg a Német Szabadalmi és Védjegyhivatal rövid bemutatásával, majd *Mrs. Raquel Fernandez-Horcajada* adott rövid tájékoztatást a projekt állásáról:

- a projekt lezárásának végső határideje várhatóan 2011. februárig kitolódik, illetőleg
- 2011 második felétől nyitva áll a lehetőség a projekt folytatására.

Ez után *Roger Hildebrandt* részletesen ismertette a projekt időszaka alatt megvalósult fejlesztéseket és a változások mértékét a konzorcium, illetve az egyes országok vonatkozásában. Ezt követte a projektben részt vevő országok képviselőinek rövid összegzése az eredményeket és a tapasztalatokat illetően.

Eredmények

Valamennyi érintett ország képviselője kiemelte a jogérvényesítési kérdéssor kapcsán megvalósult fejlesztéseket. A további említett fejlesztések korábban hiányzó területekre (pl. szerzői jog, know-how, földrajzi árujelzők oltalma), valamint adatbázis-szolgáltatásokra vonatkoztak. A projekt kapcsán valamennyi érintett ország esetében sor került tréningekre a tájékoztatásban dolgozó munkatársak körében.

Problémák

A tényezők között, amelyek a projekt megvalósítását gátolták, számos ország képviselője megemlítette a személyi kapacitások hiányát és a projekt által rendelkezésre bocsátott anyagi források szűkösségét. Emellett hátráltató tényezőként került megemlítésre több esetben a kommunikáció hiánya/minősége, valamint a tény, hogy a jogérvényesítés kívül esik az érintett hivatalok hatáskörén.

Előnyök

Az elért eredmények között valamennyi ország említést tett a belső tréningek hasznosságáról, valamint arról, hogy a kkv-k számára előnyös, hogy a továbbiakban egyazon helyen tájékozódhatnak ingyenesen a jogok megszerzésével és érvényesítésével kapcsolatban. Az új, illetve továbbfejlesztett szolgáltatások valamennyi ügyfélszolgálat esetében az ügyfelek igényeivel találkoznak.

A projekt lehetséges folytatása

Az IPeuropAware projekt WP8 munkacsomagja legkésőbb 2011 februárjában lezárásra kerül. Ugyanakkor lehetőség van a projekt folytatására 2011 második felében, de az Európai Bizottság a projekt keretében a továbbiakban egyedi fejlesztéseket nem, kizárólag a nemzeti hivatalok közötti együttműködésre irányuló tevékenységeket támogat (konferenciák, tapasztalatcserék, esetleg közös adatbázis működtetése).

Mrs. Raquel Fernandez-Horcajada külön kiemelte, hogy a folytatás ebben pillanatban egy lehetőség, a végleges döntés a folytatást illetően az év vége felé esedékes.

A lehetséges együttműködési területek meghatározására a workshop hátra lévő részében Roger Hildebrandt bemutatta a Német Szabadalmi és Védjegyhivatal előzetesen kidolgozott elképzelését – mint kiindulási alapot – az együttes továbbgondolkodásra.

A jelenlévők néhány további javaslatot adtak, majd szavazással kiválasztották a felmerült lehetőségek közül azokat, amelyek 2011 második felétől a projekt keretében leginkább megvalósíthatónak ítélték.

Az IPeuropAware Tudományos Koordinációs Bizottságának (Scientific Coordination Committee, SCC) ülése (Alicante, december 10.)

Az ülésen a hivatal részéről az Iparjogvédelmi Tájékoztatási és Oktatási Központ igazgatója és iparjogvédelmi oktatási ügyintézője vett részt.

Előzmények

Az MSZH vezeti a 2007 óta futó nemzetközi projekt 9. munkacsomagját. A négyhavonta megrendezésre kerülő *Scientific Coordination Committee* (SCC) ülésein csak a munkacsomag-vezetők, a projekt koordinátorai, valamint az Európai Bizottság képviselői vesznek részt.

Napirendi pontok és megvitattott kérdések

- a) *Roberto Escarré* ismertette, hogy a projekt zárórendezvénye 2011. február 9-én Brüsszelben lesz. Az ezt megelőző két napon, tehát 7-én és 8-án pedig SCC- és MB-ülés lesz. A pénzügyi (*Inma Caturla & Ester Boldrini*) és a technikai (*Roberto Escarré & Michelle Grindle*) beszámolókkal kapcsolatos kérdések határideje 2011. március 12., a kért beszámolóké pedig 2011. március 18. Tájékoztatásként megjegyezte, hogy minden IPeuropAware-partner használhatja a saját hivatala *timesheet*jeit, azonban azt mind a beosztottnak, mind a felettesének alá kell írnia.
- b) A következő napirendi pont a *Sustainability Paper* volt *Christina Nordstrom* és *Marianne Helledi Knudsen* vezetésével. Ismertették a kérdőív eddigi főbb eredményeit, a fenntarthatósági jelentést, valamint az IPorta következő lépéseit. Összegyűjtik a SCC tagjainak megjegyzéseit, és 2011. január 17-ig véleményezésre megküldik azokat

az összes szabadalmi hivatali partnernek. A végső dokumentumot január 31-ig küldik majd el az összes érintettnek. A fő célcsoport az Európai Bizottság (EC), az Európai Unió Versenyképességi és Innovációs Végrehajtó Ügynöksége (EACI), a nemzeti szabadalmi hivatalok (NPOs) és a kormányok.

Az SSC tagjai megállapodásra jutottak a *Sustainability Paper* struktúrájáról, valamint több, a jövőt érintő kérdést illetően:

- a szabadalmi hivatalok együttműködését folytatni kell, és ez lehet a kiindulópontja további projekteknek,
- a hivataloknak fejleszteniük kell a szellemi tulajdon-jogokra irányuló jogérvényesítést támogató tevékenységeiket,
- a hivataloknak folytatniuk kell a kkv-k támogatását,
- további tevékenységek: igények felmérése és nemzeti cselekvési tervek, európai intézmények és közvetítők bevonása, valós pénzügyi tervezés, a hivatali hálózat külső koordinálása, az infrastruktúra biztosítása nem nemzeti hivatal által, kisebb csoportok az együttműködés megtartása mellett.

c) *Hubert Rothe* ismertette a szándéknyilatkozatot (*Letter of Intent, LOI*), amely a berlini workshop eredménye volt. A nyilatkozat célja a jövőbeni együttműködés biztosítása lenne, miután a projekt lezárul. Az IPorta kiegészítője lenne, és azzal párhuzamosan létezne. Jelenlegi formájában 12 hivatal jelezte, hogy aláírna (Ausztria, Csehország, Dánia, Egyesült Királyság, Észtország, Görögország, Lengyelország, Magyarország, Málta, Németország, Románia, Törökország), további öt pedig 50%-os valószínűséggel fogadná el. A szándéknyilatkozatról szóló vitát Olaszország és Franciaország kezdeményezte, mivel jelezték, hogy ebben a formában ők biztosan nem írnák alá. Olaszország jelezte, hogy az együttműködést továbbra is fenn kívánják tartani, azonban a szándéknyilatkozat több elemével nem értenek egyet. A partnerek megállapodtak abban, hogy a nyilatkozatot rövidíteni kell, a részletezéseket ki kell hagyni, valamint hogy az ne csak a 8. munkacsoportra korlátozódjon, hanem a teljes projektet lefedje. A hivatalok közötti későbbi együttműködés alapjául szolgálhatna, kiegészítve az IPorta projektet. Az SCC döntése: *Hubert Rothe* egy új, rövidített verziót fog kiküldeni, amelyet azonban véglegesíteni kell a brüsszeli ülésig.

d) *Az egyes munkacsoportok beszámolója*

- *WP 14 és WP 15: Alicia Blaya* ismertette a jövőbeni teendőket a tréningekkel és egyéb feladatokkal kapcsolatban (honlap, IPR Bulletin, hírek, ügyfélszolgálat) a projekt befejezéséig.
- *WP 9: Németh Gábor* beszámolt arról, hogy a tanulmánnyal kapcsolatos visszajelzések begyűjtése folyamatban van, minden további észrevételt szívesen fogadnak.
- *WP 4 és WP 5: Christina Nordström* ismertette az eredmények promotálását: WIPO-ülés Rómában, EEN éves ülés, IPEA-honlap.

- *WP 3: Francisco Gallego* elmondta, hogy továbbra is folytatják a más munkacsoportokat támogató tevékenységüket. Az elmúlt időszakra vonatkozó legfontosabb eredmény az, hogy a jogérvényesítési (WP8) FAQ már elérhető az InnovAccess honlapon.
- *WP 1: Marianne Helledi Knudsen* még a nyár előtt kiküldte aktualizálásra az adattáblákat, amelyet 13 hivattól kapott vissza. Ezen adatok feltöltésre kerültek az Extranetre.
- *WP 12: Elodie Fourcaudot* beszámolt arról, hogy a képzési segédanyagok (*training toolbox: training kit and plans*) aktualizálásra kerültek, valamint két új elemmel bővült az eszköztár. Az SCC döntött arról, hogy az IEEPI felveszi a kapcsolatot az Európai Szabadalmi Hivatallal, hogy megvizsgálják, hogy az IP4INNO II modulok integrálhatóak-e a *toolbox*ba.
- *Delfina Autiero* ismertette az Olaszországban zajló főbb marketing- és jogérvényesítési tevékenységeket: 85 rendezvény, egyetemekkel való együttműködés a szellemi tulajdonnal összefüggő kultúra fejlesztésének érdekében. A jogérvényesítés esetében főképp a divat- és dohányipar területén aktívak.
- *InnovAcces: Erwan Chapelier* szerint a honlapon már megfelelő mennyiségű információ áll rendelkezésre. A honlapot ideális esetben le kellene fordítani az adott országok nyelvére. A promotálás a nemzeti hivatalok feladata. Felmerült azonban, hogy előbb fel kellene mérni az igényeket a nemzeti fordításokra, valamint bizonyos országok esetében nem áll rendelkezésre megfelelő kapacitás. Az SCC megállapodott abban, hogy nem töltenek fel újabb tartalmakat a honlapra addig, amíg annak struktúráját nem fejlesztik.

A projekttel kapcsolatos következő megbeszélés időpontja és helyszíne: 2011. február 7–8. Brüsszel, azzal, hogy a projektet lezáró konferenciára ugyanott fog sor kerülni, 2011. február 9-én.

KÖZREMŰKÖDÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TAIEX (MŰSZAKI SEGÍTSÉGNYÚJTÁSSAL ÉS TÁJÉKOZTATÁSSAL FOGLALKOZÓ EGYSÉGE) PROGRAMJÁBAN ÉS SZAKÉRTŐI KÖZREMŰKÖDÉS AZ EU FELKÉRÉSÉRE

A TAIEX szervezésében vett részt magyarországi tanulmányúton a Grúz Szellemtulajdonvédelmi Hivatal igazgatóhelyettese és két főosztályvezetője július 14–16. között. A szakmai programot a hivatal állította össze, és munkatársaink tartottak előadásokat a formatervezés-siminta-oltalom témájában.

Szintén a TAIEX szervezésében Szkopjében október 19-én a formatervezés-siminta-oltalom témakörében tartottak szemináriumot. A hivatal részéről a Jogi és Nemzetközi Főosztály jogi ügyintézője vett részt, aki „Bevezetés a formatervezés-siminta-oltalomba” címmel tartott előadást.

AZ EURÓPAI UNIÓ BELSŐ PIACI HARMONIZÁCIÓS HIVATALÁVAL (BPHH) FOLYTATOTT EGYÜTTMŰKÖDÉS FŐBB ESEMÉNYEI

A Belső Piaci Harmonizációs Hivatal (BPHH) és a nemzeti szakértők közötti kapcsolattartást célzó, a formatervezésiminta-oltalom tárgyában megtartott 9. ülés (Alicante, október 7–8.)

Az ülésen a hivatal az Iparjogvédelmi Jogi Osztály, valamint a Mintaoltalmi Osztály vezetője képviselte.

A napirend, valamint az előző ülésről készült jegyzőkönyv elfogadásán túlmenően az ülés napirendjén többek között a következő kérdések szerepeltek:

- Shareipwiki (*IT inventory and Exchange of performance indicators*) (a BPHH előadása alapján);
- háromdimenziós képek (Románia és a BPHH előadásai alapján);
- iratbetekintés, másolatok (a BPHH előadása alapján);
- „Get-up” – a nemzeti hivatalok gyakorlatának alakulása az előző ülés óta (Ausztria előadása alapján).

Az ülés során két témában zajlott le ún. „workshop”:

- Genfi Egyezmények, 6ter cikk – a vöröskeresztet, illetve a Genfi Egyezmény alapján oltalmazott más jelképeket tartalmazó minták (az Egyesült Királyság előadása alapján);
- Elektronikusan benyújtott bejelentések – a kínált szolgáltatások szintje (Portugália és a BPHH előadásai alapján).

Shareipwiki

A legutóbbi védjegyjogi kapcsolattartó ülésen (2010. június 10–11.) a BPHH „*Share IP Wiki*” címmel rövid előadást tartott annak az interneten elérhető eszköznek a használatáról, amelynek célja a tagállami hivatalok és a BPHH működését jellemző informatikai és hatósági adatok, valamint tapasztalatok megosztása. Az előadó sajnálattal konstatálta, hogy a tagállamok továbbra is igen szerény mértékben veszik igénybe az eszközt, bár a 40%-os jelenlét a korábbi arányokhoz képest jelentős előremozdulás.

A BPHH beszámolt továbbá a fejlesztés alatt álló *Design View* projekt állásáról. A *Trade Mark View* adatbázison alapuló új eszköz célja, hogy az EU 22 hivatalos nyelvén tegye lehetővé a formatervezési mintákra vonatkozó kutatást ügyszám, jogosult, képviselő, bejelentési nap, Locarnói Osztályjelzet és más keresési paraméterek segítségével.

Háromdimenziós képek

A háromdimenziós képek tárgyában a BPHH és a román hivatal tartott előadást. Egyetértés volt abban, hogy „háromdimenziós kép” alatt az olyan kép értendő, amely a képet szemlélő

számára az ábrázolt tárgy térbeli megjelenésével kapcsolatos – három dimenzióra kiterjedő – információt nyújt.

A technika fejlődésével azonban megjelentek az olyan háromdimenziós képek is, amelyek speciális segédeszköz – például ún. 3D szemüveg – nélkül nem ugyanazt az információt nyújtják a néző számára, mint segédeszközzel szemlélve; a kép szabad szemmel nézve esetleg nem is nyújt térbeli hatást. Az ilyen képeken bizonyos torzulások figyelhetők meg a kontúrok, színek stb. tekintetében. (A jobb oldali kép bal felén az eredeti háromdimenziós kép, jobb felén pedig a segédeszköz igénybevételéhez speciálisan módosított kép látható.)

Iratbetekintés, másolatok

A témában a BPHH tartott előadást, beszámolt az elektronikus iratbetekintéssel kapcsolatos legújabb fejleményekről. Legfontosabb fejleményként említette, hogy novembertől az RCD-online megjelenítő felülete kiegészül a pdf-formátumban letölthető lajstromkivonatra mutató linkkel. A lajstromkivonatot bárki ingyenesen letöltheti, és az egyenértékű a papírformátumban, korábban postai úton megküldött dokumentummal.

A lajstromozási okiratot a számítógépes rendszer a lajstromozáskor automatikusan állítja elő, közvetlenül az adatbázisban szereplő aktuális adatok alapján, és az a fenti módon a lajstromozás pillanatától elérhető és letölthető.

„Get-up”

A „Get-up” (kikészítés) mint a mintaoltalom szempontjából releváns termékek köre a 8. kapcsolattartó ülésen részletesen megtárgyalásra került. Az azóta eltelt egy évben tapasztalt fejleményekről, illetve felmerült kérdésekről számolt be az osztrák hivatal és a BPHH.

Az osztrák hivatal rámutatott arra, hogy a Locarnói Osztályozás 9. kiadásának 2009. január 1-ét követő hatálybalépése óta néhány, több bútorra vonatkozó bejelentésben felmerült az egységesség kérdése. Nemzeti szabályozásuk szerint a több mintát tartalmazó bejelentés akkor felel meg az egység követelményének, ha a mintákat megtestesítő termékek azonos osztályba tartoznak.

A Locarnói Osztályozás 9. kiadásában új osztályként került bevezetésre a 32. osztály, az ehhez tartozó árufelsorolás ide tartozóként nevesíti a „get-up”-ot általában, valamint konkrétan a helyiségek belső elrendezése vonatkozásában is. Az osztrák hivatal szerint azokban a bejelentésekben, amelyekben bútorokra külön-külön és azok együttes elrendezésére is kérnek oltalmat, a 9. kiadás alapján felmerül az egység problémája. A bútorok ugyanis a 6. osztályba tartoznak, míg ugyanazon bútorok elrendezése a 32. osztályba.

A Genfi Egyezmények alapján oltalmazott jelképeket tartalmazó minták

Az angol hivatal bevezető előadásában hangsúlyozta, hogy az I. Genfi Egyezmény 53. cikke szerint a „vöröskereszt” vagy a „genfi kereszt” jelvényének vagy elnevezésének, valamint minden, annak utánzását jelentő jelnek vagy elnevezésnek az arra fel nem jogosított felek

általi használata mindenkor tilos, tekintet nélkül a használat céljára és megkezdésének időpontjára. Tehát a védett jelképek bármilyen használata az egyezménybe ütközik.

A workshop során a hivatalok öt kisebb csoportban vitatták meg, hogy saját gyakorlatukban hogyan ítélnék meg az angol hivatal által kiválasztott eseteket. A csoportok összefoglalóiból kiderült, hogy a tagállami hivatalok gyakorlata a bemutatott minták többsége tekintetében nem lenne egységes. Érdekeséggként az angol hivatal a vitát annak ismertetésével zárta, hogy a vizsgált esetek közül az Angol Vöröskereszt – a szellemi tulajdon-védelmi hivattal való együttműködés körében – melyik mintákat tartotta elfogadhatónak, és melyik mintákat kifogásolta.

Elektronikusan benyújtott bejelentések – a kínált szolgáltatások szintje

A tárgykörben a „workshop”-ot megelőzően a portugál hivatal és a BPHH tartott előadást. A portugál hivatal beszámolójából kiemelendő, hogy az új bejelentések 99,6%-át, az egyéb eljárási cselekmények 81,2%-át elektronikus úton fogadják. Ez részben az elektronikus bejelentésekre fennálló 50%-os díjkedvezménynek tudható be, de a felhasználóbarát bejelentői felület is nagymértékben hozzájárul az e-bejelentések ilyen arányú túlsúlyához. Új bejelentés megtételéhez nem kell sem jelszó, sem elektronikus aláírás, ugyanakkor a visszatérő bejelentőknek egy azonosító szám segítségével a rendszer automatikusan kitölti a személyes adatokra vonatkozó részeket.

A „workshop” keretén belül a tagállamok számoltak be az e-bejelentéssel és e-ügyintézésrel kapcsolatos nemzeti szabályozásukról. Míg a legtöbb tagállamban lehet elektronikus úton bejelentést tenni, az ilyen bejelentésekkel kapcsolatos előírások (formátum, fájlméret, fizetés módja) jelentős eltéréseket mutatnak. Ugyanakkor olyan – elsősorban angol nyelvű – tagállamok is vannak, amelyekben jelenleg nincs mód elektronikus úton bejelentést tenni.

A BPHH Igazgatótanácsának 40. ülése, az Igazgatótanács és a Költségvetési Bizottság együttes ülése, valamint a Költségvetési Bizottság 38. ülése (Alicante, november 22–24.)

Az üléseken a jogi elnökhelyettes, a Védjegy és Mintaoltalmi Főosztály vezetője, valamint a Jogi és Nemzetközi Főosztály jogi ügyintézője képviselte a hivatalt.

Az Igazgatótanács 40. ülése

Az ülés napirendjének és a 2010. április 12-13-i igazgatótanácsi ülés jegyzőkönyvének elfogadását követően az Igazgatótanács elnökének megválasztása következett. Az új elnök megválasztására az adott okot, hogy az e tisztséget eddig betöltő *Antonio Campinos* 2010. október 1-jétől a BPHH elnöki posztját látja el. Az Igazgatótanács elnöki posztjára két tagállam részéről érkezett jelölés: az Egyesült Királyságból *Andrew Layton* és Magyarországról *dr. Ficsor Mihály*. A jelöltek előzetesen már írásban is bemutatkoztak, és felvázolták motívációikat az Igazgatótanács tagjainak, amit röviden szóban is összefoglaltak a szavazás előtt.

A titkos szavazás eredményeként az Igazgatótanács 24 tagállam támogatásával dr. Ficsor Mihályt választotta meg, aki a döntés értelmében 2011. január 1-jétől 2014. január 1-jéig fogja e tisztséget ellátni.

A közösségi védjegy- és formatervezésiminta-oltalmi bejelentések számának növekedéséről számolt be Antonio Campinos a BPHH 2010-es tevékenységének értékelése során. 2010 év végéig kb. 97 000 darab közösségi védjegybejelentéssel, és kb. 73 300 formatervezésiminta-oltalmi bejelentéssel számolnak. A védjegybejelentések 14%-a Madridi Jegyzőkönyv alapján érkező bejelentés. A védjegybejelentések 92-93%-át, a formatervezésiminta-oltalmi bejelentések 59%-át elektronikus úton teszik meg. A meglévő és népszerű elektronikus ügyintézés módszerei és szolgáltatásai mellett a BPHH számos jelentős e-szolgáltatást tervez elindítani, illetve továbbfejleszteni az elkövetkező hónapokban. Fontosnak tartotta kiemelni, hogy erősíteni kívánja az együttműködést a Szellemi Tulajdon Világszervezetével és az Európai Szabadalmi Szervezettel, hogy az azonos területeken végzett projektjeiket, tevékenységeiket (pl. képzések, IT, jogérvényesítés, tájékoztatás) egyeztessék a párhuzamos projektek elkerülésére és a szinergiák maximális kihasználására érdekében.

Antonio Campinos ismertette a BPHH 2011-es munkatervét. Felhívta a figyelmet arra, hogy a BPHH küldetési közé bekerült az európai uniós tagállamok nemzeti hivatalaival, az EU-n kívüli legjelentősebb szellemi tulajdon-védelmi hivatalokkal, valamint az ügyfeleket tömörítő szervezetekkel való együttműködés. Új tervezett projektként egy szellemi tulajdon-védelmi akadémia megalapításáról tájékoztatott a BPHH elnöke. A nemzeti hivatalokkal való együttműködés két formában történik: egyrészt a bilaterális megállapodások további folytatásával, valamint az együttműködési alap keretében összeállított 23 projektben való együttműködésben. Tájékoztatása alapján a BPHH tevékenységi körének bővülése is várható két területen: egyrészt a jogérvényesítés terén, a hamisítás elleni küzdelemben, a Hamisítással és Kalózkodással foglalkozó Európai Megfigyelőközpont tevékenységének koordinálásával kapcsolatban, másrészt a nem mezőgazdasági termékek földrajzi árujelzőivel kapcsolatban.

A tagállamok nagy számban megköszönték az alapos és ambiciózus munkatervet, és sok sikert kívántak annak végrehajtásához, valamint támogatásukról biztosították a BPHH elnökét. A tagállamok üdvözölték a bilaterális megállapodások rendszerének fenntartását.

Az Igazgatótanács és a Költségvetési Bizottság együttes ülése

Az együttes ülés egyik napirendi pontja az Igazgatótanács és a Költségvetési Bizottság ülésein megfigyelőként részt vevő szervezetek számának a növelése volt. A BPHH javasolta, hogy a felhasználók megfigyelői jelenlétének értékelése alapján az Igazgatótanács és a Költségvetési Bizottság erősítse meg az eddigi öt szervezet állandó megfigyelői státuszát ülésein, valamint további két megfigyelői helyet biztosítson a felhasználói szervezeteknek.

Az egyik napirendi pont a BPHH és a nemzeti hivatalok közötti együttműködésekről való tájékoztatást foglalta magában, amelynek keretében az együttműködési alap aktuális

fejleményeiről, valamint a két- és többoldalú együttműködési megállapodások keretében folyó projektekről kaptak az Igazgatótanács és Költségvetési Bizottság tagjai információt. A BPHH elnöke informálta az Igazgatótanács és Költségvetési Bizottság tagjait arról, hogy ameddig a 2008. szeptemberi rendkívüli ülésen elfogadott kompromisszum részét képező, a megújítási díjak 50%-ának a nemzeti hivatalok részére való juttatását tartalmazó javaslat nem valósul meg (ez a bizottság jövő évi módosítási csomagjának a részét képezheti), addig a nemzeti hivatalok és a BPHH közötti kétoldalú együttműködési megállapodások rendszerre fennmarad.

A Költségvetési Bizottság (BC) ülése

A BPHH elnöke és Hans Jakobsen a 2010. évi költségvetés végrehajtásáról nyújtott tájékoztatást a 2010. szeptember 30-i pénzügyi állapotot tükröző táblázatok alapján.

A Költségvetési Bizottság ülésének következő napirendi pontja foglalta magában a 2011-es költségvetési terv bemutatását és elfogadását. A 2011-es költségvetési terv bemutatása során elhangzott, hogy kb. 100 000 védjegyjelentéssel és 85 000 közösségi formatervezésimintatartalmi bejelentéssel, és az elektronikus úton való ügyintézés arányának további növekedésével számolnak. A munkaerő létszámát növelik, a fordítási költségek viszont a csökkentett fordítási díjak miatt csökkennek 2011-ben. Főként az együttműködési alap működésével kapcsolatban a nemzeti hivatalokkal való együttműködési tevékenységek volumene nőni fog 2011-ben. Ezen kiinduló tények és becslések ismertetése után a 2011-es költségvetési terv fő számaint mutatták be, és kérték a Költségvetési Bizottságot a költségvetés elfogadására. A Költségvetési Bizottság egyhangú szavazással elfogadta a BPHH által előterjesztett 2011-es évre szóló költségvetést.

A bizottság az ülés következő napirendi pontjaként a BPHH pénzügyi szabályzatának végrehajtására vonatkozó rendelkezések módosításait fogadta el.

KÉT- ÉS TÖBBOLDALÚ HIVATALKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉSI TEVÉKENYSÉG

A 2011. évi budapesti, az Európai Feltalálói Díjhoz kapcsolódó ünnepség előkészítése céljából július 22-én a hivatalban folytatott tárgyalást az Európai Szabadalmi Hivatal kommunikációs igazgatója.

Október 18-án látogatást tett Budapesten az Egyesült Királyság szellemi tulajdon-védelmi hivatalának küldöttsége, a megbeszélésen főleg a magyar EU-elnökségi feladatokról és az EU szellemi tulajdon-védelemmel kapcsolatos politikájáról volt szó.

A visegrádi és egyéb régiós országok iparjogvédelmi hivatalainak elnöki szintű találkozására Bécsben került sor október 13–14. között.

A HIVATAL KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL MEGVALÓSULT, A SZELLEMI TULAJDON VÉDELMEHEZ KAPCSOLÓDÓ NEMZETKÖZI RENDEZVÉNYEK

Biotechnológiai témájú továbbképzés és szeminárium, november 11–12.

Biotechnológiai szemináriumnak adott otthont a hivatal „*Serving Life-Science Information for the Next Generation*” (SLING) címmel, a SLING projekt partnerei és a hivatal közös szervezésében.

A SLING projekt célja, hogy az európai biotechnológia ágazat szekvenciainformációkhoz való hozzáférését javítsa. A projekt elérhetővé teszi a partnerek adatbázisait és szekvencia-elemzési szolgáltatásaikat.

A szemináriumon bemutatásra került az Európai Szabadalmi Hivatal és az Európai Biotechnológiai Intézet együttműködésével kifejlesztett új szekvenciaereső eszköz, valamint a szabadalmakban közzétett, biológiai szekvenciákat tartalmazó adatbázisok használata.

Interregionális műhelytalálkozó „Akadémiai szellemi tulajdon kezelése és a korai fázisú innováció” címmel, október 27.

A WIPO és a hivatal által közösen szervezett műhelytalálkozón közép- és kelet-európai egyetemek, kutatóintézetek és nemzeti iparjogvédelmi hivatalok szakemberei vettek részt. A rendezvényen a szellemi tulajdon-védelem magas szintű oktatásáról és alkalmazásáról, valamint a technológiatranszferről hangzottak el előadások, illetve folytak kerekasztal-beszélgetések.

Szimpozium a „Szellemivagyon-értékelés a technológiatranszferhez” címmel, október 28.

A WIPO és a hivatal által közösen szervezett szimpózium célja az volt, hogy fórumot biztosítson a technológiatranszfer és a szellemivagyon-értékelés területén működő szakemberek részére. A szimpóziumon a résztvevők azt vizsgálták, hogy miként lehet használni a szellemivagyon-értékelés eszközeit a technológiatranszfer folyamatában. A rendezvényen külföldi és magyar előadók prezentációit hallgathatták meg a résztvevők, és lehetőség nyílt kerekasztal-beszélgetésekre is.

Szeminárium „A madridi rendszer stratégiai használata az üzleti fejlődéshez” címmel, november 30–december 1.

A szemináriumot a hivatal a Szellemi Tulajdon Világszervezetével (WIPO) közösen szervezte. A rendezvény célja volt a rendszerrel kapcsolatos ismeretek és gyakorlati tudás átadása a jelenlegi és lehetséges felhasználók számára, legyenek akár az állami, akár a ma-

gánszektor képviselői. A szemináriummal a szervezők törekedtek olyan szakemberek (pl. ügyvivők, ügyvédek) igényeinek megvizsgálására, akik nemzetközi védjegybejelentésekkel foglalkoznak. A nemzetközi bejelentési eljárás és a kapcsolódó ügyintézési és jogi kérdések részletes megtárgyalása mellett lehetőség nyílt az előadókkal folytatott kötetlen eszmecsere-re is.

A SZELLEMI TULAJDON VÉDELMEVEL KAPCSOLATOS EGYÉB NEMZETKÖZI RENDEZVÉNYEN VALÓ HIVATALI RÉSZVÉTEL

A hivatal szakemberei az év második felében is számos alkalommal képviselték a hivatalt különböző szakmai konferenciákon és üléseken. A jelentősebb rendezvények a következők voltak: a „*Szellemi tulajdon az innovatív gazdaságban*” címmel tartott szeminárium, Krakó, szeptember 1–5.; „*Design/Management Europe 14*” konferencia, London, szeptember 7–8.; 42. AIPPI-konferencia, Párizs, október 3–6.; gyógyszerhamisítás elleni regionális konferencia, Bukarest október 20–21.